

143
W 68
720

ПЕРСИДСКІЯ, АРАБСКІЯ И ТЮРКСКІЯ

РУКОПИСИ

Туркестанской Публичной
Библиотеки.

СОСТАВИЛЪ

Е. КАЛЪ.

ТАШКЕНТЪ.

Типографія Окружнаго Штаба.
1889

0.1435

3297/0.1435.

~~10084~~
~~III~~

~~22173~~
~~III~~ W $\frac{68}{720}$

ПЕРСИДСКІЯ, АРАБСКІЯ И ТЮРКСКІЯ

РУКОПИСИ

Туркестанской Публичной
Библиотеки.

СОСТАВИЛЪ

Е. КАЛЪ.

КНИГА ИМЕЕТ
ДЕФЕКТ оригинала
И
ДЕФЕКТ ПЕРЕПЛЕТА

Библиот. Учебн. Отд. Вост. яз.

№ Инвент. катал. 3297
№ Систем. катал. 0 1435

ТАШКЕНТЪ.
Типографія Окружнаго Штаба.
1889

I. ПЕРСИДСКІЯ РУКОПИСИ.

И С Т О Р І Я.

№ 1, 29×15. (*) 412 л. 27 стр.

تاریخ طبری

Полп تاریخ نامه پسر جری, переведенная съ арабскаго языка на персидскій *Абу-Али Мухаммедомъ б. Мухаммедъ ал-Белами* (البلعمی), везиремъ саманидскаго эмира Мансура I (350—366=961—976—7). Авторъ этого сочиненія *Абу-Джа'фаръ Мухаммедъ б. Джериръ б. Язидъ ат-Табари*, родомъ изъ Амоля въ Табаристанѣ, род. въ 224 (839) г. и ум. въ 310 (922—3) году. (Въ замѣткѣ на поляхъ л. 1^а сказано, что Табари род. въ 225 г.). Начало: *سیاس و آفرینش*. См. Rien, I, 68—71; Cat. des man. et xyl. or. de la bibl. Imp. de St. Petersbourg 260—264 и Bar Rosen, Coll. scient. 51.—Переписана въ Ша'банъ 1269 года (Май—Іюнь 1853).

№ 2, 19×12. 502 л. 17 стр.

То-же сочиненіе, но не полное; послѣднія главы, на л. 500^б, 501 и 502 заключаютъ исторію правленія Турандухтъ и Азезмидухтъ, дочерей Парвиза, и правленія Хосроя, послѣ

(*) Размѣры рукописей приведены въ сантиметрахъ.

Печатано съ разрѣшенія г. временно исправляющаго должность
Туркестанскаго Генералъ-Губернатора.

чего, тѣмъ не менѣе, въ концѣ сказано, что تمام نموده شد. Дата рукописи—1291 (1874) годъ Начало-спасъ وآفرینش مرخداي کامران و کامکار که آفرینده زمین و آسمان را الخ какъ и вообще весь текстъ немного разнится отъ текста предъидущей рукописи, хотя безъ сомнѣнія, представляютъ одно и то-же сочиненіе.

№ 3, 17×8. 68+35+164 л. 17 стр.

а) تاریخ نرشخی

Исторія Бухары, извѣстная подъ именемъ تاریخ نرشخی первоначально составленная въ 332 (943—4) году по арабски *Абу-Бекромъ Мухаммедъ б. Джа'фаръ б. Закарія*, род. въ 286 (899) г. въ Наршахъ, въ окрестностяхъ Бухары и ум. въ 348 (959) году, и посвященная саманидскому эмиру Хамиду Абу-Мухаммедъ Нуху, сыну Насра, сыну Исмаила Самани. Въ 522 (1128) году эта исторія была переведена на персидскій языкъ *Абу-Насръ Ахмедомъ б. Мухаммедъ б. Насръ ал-Кобадӣ* (القبادی) и затѣмъ въ 574 (1178) году передѣлана и сокращена *Мухаммедомъ б. Зафаръ* (محمد بن زفر) Известна по извлеченію въ *Chrestomatie persane, publiée par Ch. Schefer, Paris, 1883, I, 9—79 и 94—96*; см. также *Mélanges asiatiques II, 437—490*. Переписана въ мѣсяцъ Сафаръ 1256 года (Мартъ—Апрѣль 1840). Въ томъ-же томѣ:

б) کتاب ملازاده

См. № 26, а также

в) کلشن الملوك

Историческое сочиненіе, написанное *Мухаммедъ-Якубомъ, сыномъ Мухаммедъ Даниалъ-Бий Аталыка* (умер-

шаго въ 1185 (1770) году, въ Бухарѣ, во время правленія Абу-л-Гази Миръ Хайдаръ-Султана. Начало:

جدی که درواری استار قلوب موجودات محبوب است الخ
پوشیده و مستور نماید که
این فقیری بضاعت و حقیر خالی از استطاعت محمد یعقوب بن امیر
ذوی الاحترام عالی مقام ظفر قرین نظام الملة والدين امیرکبیر محمد
دانیال بی اتالیق نورالله مرقدہ غفرالله تعالی ذنوبہما و ستر عبوبہما
جنین کوید که بعون خالق یحون (?) این رسالہ تالیف نمودم کہ مبنی
باشد از مجازی حالات نبینا صلی الله علیه وسلم و تاریخ خلفاء راشدین
وایمہ اثنا عشر و سلاطین ماضی درو بیان باید بالہ التوفیق این رسالہ را
موسوم نمودم بکلشن الملوك کردید بتاریخ هزار دوصد و چهل رقم
یافت در شهر سلطنت پادشاہ مؤید کامکار خلاصہ ہفت جار شهر یار
زمین و زمان معز السلطنہ والخلافہ ابو الغازی میر حیدر سلطان
خدا الله مالک و سلطانہ افاض علی العالمین برہ و احسانہ الخ

послѣ чего авторъ прямо приступаетъ къ изложенію исторіи Мухаммеда. Начато это сочиненіе, какъ видно изъ приведенной выдержки, въ 1240 (1824—5) году; судя-же по послѣднему году, событія котораго описываются—1246 (1830—1), вужно предположить, что оно окончено въ этомъ послѣднемъ году.

Въ виду интереса, представляемаго настоящей рукописью, и въ особенности послѣдней ея частью, приводимъ важнѣйшія заглавія, встрѣчающіяся въ ней: л. 2^a — л. 10^a посвящены жизнеописанію Мухаммеда, четырехъ первыхъ халифовъ и двѣнадцати имамовъ; л. 10^a — л. 29^a заключаютъ въ себѣ исторію Омайядовъ и Аббасидовъ;

л. 29^a —

گفتار در بیان غزنویان

л. 31^a —

ذکر طایفه غوریان

- л. 32^a — ذکر طایفه آل بویه
 л. 34^б — ذکر طایفه سلجوقیان
 л. 43^a — در بیان طایفه اتابکان
 л. 45^б — ذکر طایفه اسماعیلیه
 л. 47^б — در بیان طایفه قراختای
 л. 48^б — گفتار در بیان احوال جنکیز خان و اولاد او
 л. 68^a — در بیان طایفه خوہانی (جوہانی II)
 л. 69^a — در بیان طایفه ایلکانیان
 л. 72^б — در بیان حالات شیخ ابو اسحاق و آل مظفر
 л. 76^б — در بیان احوال ملوک کرت
 л. 80^б — در بیان حالات امیر صاحبقران امیر تیمور کورکان
 л. 114^a — گفتار در ذکر جماعه قراقریون و اق قویونلو
 л. 118^б — ذکر خروج محمد خان شیبانی و исторія Шейбанидовъ
 л. 125^б — ولی محمد خان و тамъ-же و باقی محمد خان
 л. 126^a — ندر محمد خان — л. 126^б — زامанъ قلی خان
 л. 129^a — عبید اللہ خان بن سبحانقلی خان — л. 132^a — سبحانقلی خان
 л. 132^б — عبید اللہ سلطان — عبد المؤمن خان — л. 136^б — ابو الفیض خان
 — ابو الغازی خان — л. 137^б — محمد رحیم بہادر خان
 л. 141^б — امیر حیدر بن امیر معصوم بن امیر دایمال
 л. 152^б — میر عمر بن میر حیدر — میر حسین بن میر حیدر
 л. 163^б — باقی حالات امیر نصر اللہ

Дата рукописи — 27 Джумадиул-авваль 1256 (27 июля 1840) года. Все три сочинения, находящиеся въ этомъ томѣ написаны рукою Муллы Миръ-Мусайябъ ал-Бухари (ملا میر مسیب البخاری مشہور بمیر خان ولد میر حامد)

№ 4, 17×10. 331 л. 20 стр.

ترجمہ کتاب سیرت پیغامبر

Персидскій переводъ арабскаго сочиненія *Мухаммеда б. Исхака б. Ясаръ ал-Мутталиби* (محمد بن اسحاق بن يسار المظلي) — л. 2^a и 8^a или Мухаммедъ Исхака, какъ авторъ называется въ другихъ мѣстахъ сочиненія, которое посило заглавіе *Сиртъ پیغامبر* (?), и съ которымъ переводчикъ; имя его не приведено —, познакомился во время путешествія въ Сирію (л. 2^б) отъ двухъ шейховъ — Казія имама Зекнуд-динъ б. Хусамъ (زکی الدین ابن حسام) и Казія имама Ибн-Маджали (ابن محلی) которые въ совершенствѣ читали и комментировали это сочиненіе, и посредствомъ которыхъ оно стало извѣстнымъ въ Сиріи и Египтѣ (тамъ-же); по возвращенія изъ Сиріи въ 612 (1215—6) году въ городъ Аберкухъ въ Фарсѣ ко двору Атабека Са'адъ бенъ Зенги, переводчикъ представилъ это сочиненіе послѣднему, который и приказалъ его перевести на персидскій языкъ (л. 4^a).

Сочиненіе это раздѣлено на 30 главъ, перечисленіе которыхъ находится на л. 4^б до л. 6^б;

гл. 1-я: در نسب پیغامبر علیہ السلام از عبد اللہ بدروی تا بآدم علیہ
 الصلوٰۃ والسلام

гл. 30-я: در وفات رسول علیہ السلام و حکایت زنان رسول علیہ
 السلام چند بودند چون نبی علیہ السلام وفات یافت و حکایت
 ابو بکر و بیعت کردن صحابه باوی

Начало: جد و ستایش آفریدکاری را که کسوت وجود در تن عالم
 از آثار قدرت اوست الخ

Кромѣ дѣленія на главы, сочиненіе это еще раздѣлено вѣроятно на четыре части, такъ какъ первая названа *ربع*
 вторая и третья *مجلد* и *دفتر*; эта первая часть обнимаетъ
 главы 1—11, на л. 1 до 86; вторая — главы 12—25, на л.

87 до 221; третья часть, л. 222—331, начинается съ 26-й главы; въ этой части заглавія не проставлены и эта ихъ оставлены свободными; послѣдній разсказъ этой части *حکایت* *جون وفات سعد بن معاذ رضی الله عنه* прерывается на словахъ *تاين سخن از جبريل*, такъ что рукопись является не оконченной, почеркъ—очень четкій насхъ; безъ даты, но судя по характеру почерка и бумагѣ несомнѣнно старая.

№ 5, 18×8. 172 л. 25 стр.

تذكرة الاولياء

Жизнописанія святыхъ, сочиненіе *Шейха Ферид-уд-динъ Аштира*, ум. въ 627 (1229—30) году. См. отчетъ Имп. публ. библ. за 1874 г., стр. 88 и Rieu, I, 344. Полная и очень хорошо написанная рукопись; почеркъ насхъ. Время переписки не приведено, но по всѣмъ вѣроятіямъ эту рукопись можно отнести къ XVI или XVII столѣтіямъ.

№ 6, 25×13. 365 л. 25 стр.

تجزية الامصار وتزجية الاعصار

Исторія Монголовъ въ Персіи отъ 656 до 712 (1258—1312—3) года, съ прибавленіемъ (пятая часть) сдѣланнымъ въ 728 (1327—8) году, болѣе извѣстная подъ названіемъ *Тарих-и-Вассафъ*, см. Rieu, I, 161—163. Авторъ этого сочиненія—*Ходжа Абдулла б. Фазлулла*, родомъ изъ Ши-раза. Раздѣлено оно на пять частей *مجلد*, которыя начинаются на л. 1⁶, 79⁶, 137⁶, 212⁶, 334⁶. Дата первой части—19 Шевваля 1040 года (Май 1631), послѣдней части—19 Джумади-уссани 1041 года (Январь 1632). Написана превосходнымъ четкимъ насхомъ, заглавія—золотыми, красными, синими и зелеными чернилами; утраченные мѣстами листы замѣнены впоследствии другимъ переписчикомъ, такъ что про-

пусковъ не имѣется; эти мѣста слѣдующія: л. 1—л. 6; л. 65—л. 80; л. 80—л. 88; л. 90—л. 98; л. 138—л. 145; л. 156—л. 163; л. 184—л. 200; л. 236—л. 244; л. 260—л. 266; л. 284—л. 290; л. 310—л. 312. Имя переписчика—Ибрахимъ б. Хаджи Абдуль-Джелиль аш-Ширвани.

№ 7, 18×9. 70 л. 17 стр.

نظام التواريخ

Исторія Персіи, составленная въ 674 (1275—6) году извѣстнымъ комментаторомъ Корана *Насир-уд-динъ Бейзави* (*بیضاوی*); см. Rieu, II, 823. Безъ даты; новѣйшая, плохо написанная рукопись.

№ 8, 18×11. 313 л. 20 стр.

درج الدرود درج انفر في ميلاد سيد البشر

Сочиненіе *Асиль-уд-дина ал-Хусейни* (*اصيل الدين الحسيني*), какъ сказано въ заголовкѣ рукописи; на л. 3^a авторъ называетъ себя *سيد اصيل الحق* на л. 28^a *عبدالله ابن عبد الرحمن الحسيني*; по Haji Khalfa, III, 222—*واصل الدين* ум. въ 884 (1479) году. Написано оно въ 858 (1454) и посвящено Шад-п-мулькъ бегумъ, дочери Мирзы Джехангира, сына Тимура, л. 4^a и въ концѣ каждаго отдѣла рукописи. Упом. у Rieu, III, 1061. Вышеприведенное названіе сочиненія находится л. 5^a; на л. 28^a сочиненіе озаглавлено *درج الدرود في شرح فضائل خير البشر*, а на л. 55^a *درج الدرود في فضائل رسول الله صاعم*. Это сочиненіе, содержащее жизнеописаніе Мухаммеда и исторію событій первыхъ годовъ гиджры, раздѣляется, какъ говоритъ авторъ л. 3⁶ на 28 меджлисовъ; наша рукопись, къ сожалѣнію, не полная и обрывается въ срединѣ 11-го *مجلس* а. Начало: *الهم صل على سيرة اصليها اصيل الحق*. Не достаетъ также нѣсколькихъ листовъ

восьмого *مجلس* а. Почеркъ насхъ; безъ даты, но судя по внѣшности старая рукопись (XVII или XVIII ст.).

№ 9, 14×8. 129 л. л. 1 до л. 28 и л. 60 до л. 129 по 18 стр., л. 28 до л. 60 по 19 стр.

а) تاریخ یمہق

Историко-біографическое сочиненіе, составленное уроженцемъ мѣстности Байхакъ близъ Нишабура—*Абу-л-Хасанъ Али бну-л-Имамъ Шемс-ул-исламъ Абу-л-Касимъ Зейдъ б. Шейх-ул-исламъ Аби-Сулейманъ Амирекъ Мухаммедъ* (ابوالحسن علی ابن الامام شمس الاسلام ابوالقاسم زید بن شیخ الاسلام) и т. д., причемъ авторъ приводитъ свою родословную до Ноя—л. 1^а. На л. 9^б авторъ перечисляетъ нѣкоторые имѣющіяся мѣстныя исторіи городовъ и продолжаетъ: *ومن این تاریخ یمہق کہ ساختہ از تاریخ نیشابور کہ تمام تراست از اجزای امام علی ابن ابی صالح الخواری رحه الله و از کتب دیگر جمع کردم و بعضی از انساب اهل یمہق و خاندانهای قدیم بیان کردم الخ*

Послѣ довольно обширнаго предисловія авторъ (л. 10^а), переходя къ изложенію біографическихъ свѣдѣній, касающихся уроженцевъ Байхака и его окрестностей, начинаетъ съ главы: *ذکر کسانی کہ از صحابه رضی الله عنهم در یمہق بوده اند* и затѣмъ, послѣ описанія Байхака, его топографіи, происхожденія и краткой исторіи, авторъ говоритъ (л. 24^а), что не будетъ касаться исторіи древнихъ родовъ и династій Байхака, такъ какъ онъ изложилъ ее отдѣльно въ сочиненіи *لباب الانسان* и переходитъ къ изложенію біографій уроженцевъ Байхака начиная съ первой половины V стол. гнджры и кончаетъ 563 (1168) годомъ, въ которомъ и было составлено настоящее сочиненіе, л. 126^б и 127^а: *تمام شد*

این کتاب تاریخ یمہق . . . و فرغ المصنف هذا الكتاب في الرابع من شوال سنة ثلاث وستين وخمسماية بقرية ششتمد; тамъ-же значится, что переписано это сочиненіе въ 1057 (1647) году.

б) Въ концѣ на л. 127^а до л. 129 прибавлены еще: *نسب نامه ناسیر-уд-дина Туси* и его-же *نسب نامه کالیه*. Начало сочиненія—*تاج الدین علی بن خواجہ فخر الدین منکال و نہایت آن نمیرسند شعر و ما جلت*. утрачено; первыя слова: *من ناقة فوق ظہرها الخ*. Написана эта рукопись плохимъ таъликомъ, листы-же 28 до 60 рукою другаго переписчика превосходнымъ насхомъ. На заглавномъ листѣ это сочиненіе ошибочно названо *نسب نامه پادشاهان*

№ 10, 42×14. 499 л. 33 стр.

جامع التاریخ

Историческое сочиненіе, безъ начала и конца, названное въ концѣ второй главы, л. 218^а, *جامع التاریخ*; авторъ ея приведенъ тамъ-же—*гуламъ Фахр-уд-динъ б. Шейхъ Муслих-уд-динъ б. Яхъя б. Ямини(?)* (جامع دویم جامع). *التاریخ از تصانیف غلام فخر الدین بن شیخ مصلیح الدین بن یحیی بن یمی* —слово *یمی* безъ діакритическихъ точекъ); дата—1257 годъ, приведенная тамъ-же, подлежитъ сомнѣнію, т. к. написана другими чернилами. Начало сочиненія до конца второй главы, л. 1—л. 218, заключаетъ въ себѣ исторію различныхъ династій въ передней Азіи и Африкѣ, начиная съ древне-арабскихъ династій и кончая правленіемъ Кансугури въ Египтѣ. Первыя слова: *ذکر سلاطین بنی حیر در اکثر تواریخ معبر تنظر*. رسیدہ کہ سلاطین عرب سه فرقه اند اول بنی حیر و دویم بنی لحم و سبعم بنی غسان چنانکہ مرقوم خواهد کشت ذکر قحطان بن هود — слѣдуетъ ссылка на *پیغمبر کہ اول سلاطین عرب است الخ* откуда почерпнуты эти свѣдѣнія и затѣмъ изложеніе исторіи этихъ династій.

Третья глава, л. 219—л. 388, озаглавлена слѣдующимъ образомъ: باب سیموم در ذکر حکام خطا و ترکستان و ما وراء النهر با توابع. и начинается съ ذکر خطا و شمد از احوال حکام آن مملکت. Эта глава содержитъ повѣствованіе о различныхъ китайскихъ династіяхъ (36), послѣ чего авторъ переходитъ къ изложенію исторіи Тюрковъ и Монголовъ, начиная съ ихъ родоначальника Яфета, сына Ноя, л. 224^б, Чингиза и Чингизидовъ, Джагатаидовъ, Тимура, Тимуридовъ и кончаетъ описаніемъ событій второй четверти 10-го вѣка гджры въ средней Азій.

Четвертая глава, л. 389—408, озаглавлена: باب چهارم در ذکر حکام بنی اسرائیل و حکام فرنگ و روم و توابع آن. и начинается съ ذکر حکام بنی اسرائیل که بعد از یوشع بن نون بوده اند. Въ этой главѣ между листами 389 и 390 довольно значительный пропускъ. Л. 401—л. 408 содержатъ исторію Османовъ до султана Селима, сына султана Сулеймана.

Глава пятая, озаглавленная: باب پنجم احوال حکام هندوستان. л. 409 до конца, начинается съ разсказа ذکر عقیدة اهل هندوستان و احوال. и начинается съ разсказа ذکر حکام آنجا, въ которомъ говорится, что жители Индустана дѣлятъ время на четыре эры, изъ которыхъ первая — کربک یوک — продолжалась 1728000 лѣтъ, вторая — نورتریа یوک — 1296000 лѣтъ, третья — دو ایر یوک — также 1296000 лѣтъ; эта третья эра та въ которой мы живемъ, и отъ начала этой эры до 710 года, когда Рашидъ Табибъ кончилъ свою исторію (جامع) прошло 5379 лѣтъ; далѣе слѣдуетъ еще нѣсколько хронологическихъ объясненій подобнаго рода, послѣ чего авторъ переходитъ къ изложенію исторіи Индустана, которую начинаетъ разсказомъ ذکر سلاطین دور کربت یوک و حکومت. Исторія Индустана доведена до начала правленія великаго Могола Акбара.

Эту объемистую рукопись безъ даты (за исключеніемъ вышеприведеннаго сомпительнаго года 1257) можно, судя по ея внѣшнему виду, отнести къ концу прошлаго или началу нынѣшняго столѣтія; написана она руками разныхъ переписчиковъ и разными почерками: та'ликомъ, неста'ликомъ, насхомъ, шикестѣ, мѣстами очень красивыми и четкими, мѣстами похуже.

№ 11, 20×10. 602 л. 19 стр.

Историческое сочиненіе, обнимающее періодъ времени отъ 1 до 905 года гджры, составленное по приказанію Махмудъ-Шаха (л. 4^а بن احمد شاه بن محمد شاه بن مظفر شاه 4^а). Абду-л-Керимомъ б. Мухаммедъ Тамдехи (л. 5^а عبدالكريم بن محمد التمهدي 5^а). Извѣстно это сочиненіе очевидно подъ названіемъ طبقات محمود شاهي, какъ значится на заглавномъ листѣ, въ текстѣ-же, на сколько удалось убѣдиться при просмотрѣ рукописи, это имя не упоминается. Историческій матеріалъ раздѣленъ на девять главъ, сообразно съ числомъ столѣтій, причемъ одновременно излагаются событія, совершившіяся въ одномъ и томъ-же году, начиная съ 1-го года гджры и кончая 905. Начало: جدو ثنائ کثیر العدد که ناصیه خصوصیت مصداقش الخ.

Въ текстѣ пропущены года: 714—737, 791—796, 807—815 и 893. Почеркъ неста'ликъ; даты не имѣется. Судя по почерку и бумагѣ можно отнести эту рукопись къ прошлому столѣтію.

№ 12, 26×15. 278 л. 25 стр.

ظفر نامه

Извѣстная исторія Тимура, заключающая въ себѣ жизнеописаніе его, начиная съ рожденія и кончая его смертію, а также и описаніе непродолжительнаго царствованія Халиль-

Султана, составленная любимцем Шахруха и его сына Мирзы Ибрагимъ Султана—*Маулана Шараф-уд-динъ Али Язди*, умершимъ въ 858 (1454) году, представляющая, по сужденію персидскихъ писателей, образецъ краснорѣчія и совершенства въ смыслѣ историческаго сочиненія, см. Rieu, I, 173; Elliot-Dowson, History of India, III, 478 и Fluegel, Wiener Handschr. II, 189. Переведена на французскій языкъ Petis de la Croix въ 1722 г., на англійскій—I. Darby въ 1723 и на италіанскій Bradutti. Начало: *جداً كثيراً طيباً مباركاً*. Наша рукопись написана рукою Мухаммеда б. Кемал-уд-динъ ал-Бахрузи (الباحرزی) превосходнымъ несталикомъ и окончена въ концѣ мѣсяца Шавваля 983 года (Январь 1576). Оглавленіе, обнимающее шесть листовъ, а также листы 1 и 6—14 написаны другою рукою въ новѣйшее время.

№ 13, 18×12. 509+15 (оглавленіе) л. 16 стр.

То-же сочиненіе, писанное хорошимъ несталикомъ, безъ даты, такъ какъ конецъ, л. 506—509, равно какъ и вставка въ среднѣй рукописи, л. 200—л. 221 написаны и прибавлены въ новѣйшее время. Судя по внѣшнему виду и по почерку, но всѣмъ вѣроятіямъ болѣе древняго происхожденія, чѣмъ предыдущая рукопись.

№ 14, 18×6½. 78+56 л. 27 стр.

а) مقدمه ظفر نامه

Введеніе въ *ظفر نامه* (см. № 12) написанное въ 822 (1419) году *Маулана Шараф-уд-динъ Али Язди*, въ которомъ изложены исторія появленія Монголовъ въ средней Азіи при Чингизъ-Ханѣ, исторія ихъ подъ управленіемъ его потомковъ

и заканчивающееся генеалогіей Тимура; см. Fluegel, Wiener Handschr. II, 188—189 и Rieu, I, 174—175.

Начало: *افتتاح تاریخ جهاندارى وابتدای نامه ظفر وختیاری*
جد و سپاس حضرت پادشاهی تواند بود که الخ

Дата рукописи—10 Шавваля 1013 (2 Марта 1605) года.
Въ этомъ-же томѣ:

تاریخ امیر بزرگ و خقان اعظم امیر تیمور کورکان (б)
какъ сочиненіе названо на л. 56^б самимъ авторомъ, современникомъ Тимура, который на л. 3^б приводитъ себя подъ именемъ *Али б. Джемал-ул-исламъ*, а на л. 56^б — *Маулана Гыяс-ул-хаккъ вад-динъ Али*, потомокъ *Шейха Джемал-ул-исламъ* — تمام شد تاریخ امیر بزرگ و خقان اعظم امیر تیمور کورکان —
انا لله برهانه از مالکات مولانا اعظم السعيد علا قد العلماء
والافاضل المتبحرين في عصره وزمانه الواصل الى رجة الله وغفرانه
غياث الحق والدين على المنتهى العلى الى الشيخ الرباني القطب
الصمداني الشيخ جمال الاسلام قدس الله سرهما وتاريخ مبارك تا
انجاست که نتخ هندوستان شده الخ

Спасъ и сътаишъ خداوند
Это сочиненіе, начинающееся словами: *افتتاح تاریخ جهاندارى وابتدای نامه ظفر وختیاری* заключаетъ въ себѣ главнымъ образомъ исторію походовъ Тимура въ Индію и заканчивается 801 (1399) годомъ, къ которому относится повелѣніе Тимура (4 Рамазана) о постройкѣ соборной мечети въ своей столицѣ Самаркандѣ. Послѣ введенія, обнимающаго л. 1—л. 6^а, гдѣ между прочимъ—л. 5^б, говорится, что настоящее сочиненіе написано по приказанію Тимура, авторъ приступаетъ къ изложенію историческихъ событій и раздѣляетъ свой трудъ на слѣдующія главы:

فصلی که مشتملست بر ذکر فتحها و بندگی حضرت اعلی خقانی — 6^а л.
على سبيل الاجمال

ذکر شهاب الدین مبارک تمیم (sic) ومتابعیت و مخالفت او — 23^б л.

- л. 27^a — ذکر فتح شهر بند و قلعه بطنیه و اتصال اهالی آنجا
 л. 32^a — ذکر جنگ کردن با سلطان محمود والی دهلی و ظفر یافتن
 л. 38^b — ذکر فتح قلعه میرت
 л. 40^a — ذکر غزوه که رایات جهانکشای رادر دریا کنار با
 جماعت کبران واقع شد
 л. 41^b — ذکر سه غزوه که در یکروز با جماعت کبران اتفاق افتاد
 л. 43^b — ذکر استیصال کبران که بدر کوه بودند و ذکر سنگی
 بر شکل کوه که معبد کفار و حج فجار اهل هند است
 л. 45^a — ذکر وقوعه کوه سوالک
 л. 46^a — ذکر غزوه حدی دیگر از کوه سوالک که در آن پیشها
 بود که در استواری کنز پیشها مازاندان گذشته بود
 л. 48^a — ذکر فواخی موقف جهانپناه در فواخی جو
 л. 55^b — ذکر مسجد جامع که بنده کی حضرت خلافت پناه
 بدارالملک سمرقند بنا فرمود

Переписано это сочинение въ 1015 году, 5—Шабана
 (6 Дек. 1606). Объ рукописи, отлично сохранившейся, напи-
 саны одной рукою—очень мелкимъ, по четкимъ несталкомъ.

№ 15, 24×13. 77+88 по 21 стр.+27 л. по 25 стр.

مقدمه ظفر نامه a)

См. № 14, повѣйшая, хорошо написанная рукопись, безъ
 даты.

б) Въ этомъ-же томѣ историческое сочиненіе неизвѣстна-
 го автора, заключающее въ себѣ сокращенную исторію какъ
 доисламскихъ династій въ Персіи—Пшдадидовъ, Кейанидовъ,
 т. наз. ملوک طوایف отъ Александра Македонскаго до Арде-
 шира Бафегана, Сассанидовъ на л. 1—12^b, такъ и мусуль-

манскихъ правителей, начиная съ четырехъ первыхъ хали-
 фовъ, и затѣмъ исторію Омайядовъ, Аббасидовъ до л. 18^a,
 л. 18^a —Тахеридовъ, л. 19^a —Саффаридовъ, л. 20^a —Сама-
 нидовъ, л. 20^b —Газневидовъ, л. 22^b —Гуридовъ, л. 23^b —
 Буйидовъ, л. 26^a —Сельджуковъ, л. 30^a —Хорезмшаховъ,
 л. 32^a —Атабековъ, л. 34^b —Исмаелитовъ, л. 37^b —Кара-
 хатайскихъ правителей въ Керманѣ, затѣмъ владычества Мон-
 головъ въ Иранѣ и мелкихъ династій, какъ Ильханиды, Му-
 заффариды, Сербедары и др. на л. 58^b до л. 67^a, л. 67^a —
 Тимуридовъ, л. 68^b —династій Кара-Койнлу и Акъ-Койнлу,
 и наконецъ Шейбанидовъ, властвовавшихъ надъ Хорасаномъ
 до Абдул-Лятифа—л. 77; заканчивается оно описаніемъ цар-
 ствованія Шаха Тахмаспа до 20 Зуль-Хиджэ 948 года (7 Апр.
 1542), число, которое и слѣдуетъ считать временемъ окон-
 чанія настоящаго сочинения, т. к. авторъ называетъ его—
 امروز که بیستم ذی الحجه سنه ثمان واربعم و تسعمائه الح
 بعد از جدالله تعالی و صلوة بر نبی صلی الله علیه وسلم
 قسم اول در ذکر پادشاهانی که قبل از اسلام بوده اند الح
 Въ концѣ л. 28^b, авторъ называетъ свое сочиненіе مختصرات
 и въ дѣйствительности оно, какъ по расположенію матеріала,
 такъ и по изложенію сильно напоминаетъ نسخ جهان آرا, соч.
 ал-Гаффари, автора Нигаристана, см. Rieu, I, 111. Какъ это,
 такъ и предъидущее сочиненіе написаны одной рукою чет-
 кимъ, хорошимъ та'ликомъ.

в) Въ этомъ-же томѣ находится написанная другою рукою
 исторія Аббаса Великаго, начиная съ 996 (1587—88) года
 и кончая 1025 (1616) годомъ, преимущественно въ связи съ
 событіями въ Хорасанѣ и Мавераннахрѣ при послѣднихъ Шей-
 банидахъ и первыхъ представителяхъ Астраханской династіи—
 Бакы Мухаммедъ-Ханѣ, Вали Мухаммедъ-Ханѣ и Имамъ-Ку-
 ли-Ханѣ. Имя автора нигдѣ не упомянуто. Начало: عنوان
 صحیفه سلطنت و عالم آرای پادشاهان کامکار و دیباجه دیوان

خلافت و کشور کشای شهریاران کیوان اقتدار تاریخ مسند
خاتانی تکیه شه ایران تاریخ جلوس شد الخ

Послѣ коротенькаго предисловія, авторъ приступаетъ къ изложенію событій и начинаетъ главой: ذکر حالات تنکوز بیل. سال جلوس همایون و بیان فتنه که در درگاه معلى میانه امرا و وقوع یافته و рассказываетъ послѣдовательно исторію событій каждаго года до 1025 г. Настоящее сочиненіе, судя по замѣткѣ на л. 27 въ главѣ خطاب در ختم کتاب, гдѣ сказано, что این اوراق که یک مجلد از صحیفه ثانی است, составляетъ часть болѣе объемистаго историческаго трактата, имя котораго не приведено. Дата рукописи — 1226 (1811) годъ.

№ 16, 17×10^{1/2}. 16 (оглавление) + 93 + 397 л. 19 стр.

مقدمه ظفر نامه (a)

См. № 14, переписанное въ 1225 (1810) году. Въ этомъ же томѣ б) ظفر نامه, см. № 12, оконченное 24 Рамазона 1015 (24 Января 1607) года. Листы 1—3 и 162—169 были утрачены и новѣйшаго происхожденія.

№ 17, 24×13. 100+572 л. 17 стр.

То-же. Въ одномъ томѣ а) مقدمه ظفر نامه, у котораго не достаетъ въ концѣ нѣсколькихъ листовъ и б) ظفر نامه. Очень четко и красиво написанный экземпляръ, съ датою 1028, которая однако, очевидно прибавлена впоследствіи; судя по бумагѣ и почерку вѣроятно прошлаго или начала нынѣшняго столѣтія.

№ 18, 20×9. 205 л. 21 стр.

Исторія Тимура написанная неизвѣстнымъ авторомъ — можетъ быть имя его мирза Румузъ — میرزارموز — какъ значится на поляхъ л. 5^a — во время правленія Ша-мурадъ-бія (Эмира Ма'асума 1785—1800) и переписанная въ 1235 (1819—20) году. Это сочиненіе, которому предпослано введение, взятое цѣликомъ изъ مقدمه ظفر نامه (см. № 14), представляетъ изъ себя компиляцію, составленную на основаніи извѣстныхъ историческихъ сочиненій, поименованныхъ л. 4^b и л. 5^a, какъ-то сочиненій Хафиза Эбру, Бейзави, Али Язди, Абдурразака Самарканди, Мирхонда, Мухаммедъ Танвишъ Бухари и др.; написано оно въ высшей степени простымъ языкомъ, безъ всякаго притязанія на краснорѣчіе, такъ что разница между языкомъ предисловія и языкомъ текста поразительная. Почеркъ: плохой, средне-азіатскій та'ликъ новѣйшаго времени.

№ 19, 22×10. 257 л. 19 стр.

Второй экземпляръ исторіи Тимура, см. предыдущій номеръ. Имя автора вписано въ текстъ на л. 5^a другими чернилами — میرزارموز — и по этому сомнительно. Введение, болѣе поздняго происхожденія, чѣмъ остальная рукопись, разнится съ введеніемъ вышеописаннаго экземпляра и начинается словами: جد و سپاس و شکر و ستایش حضرت پادشاهی را تواند بود الخ. Текстъ одинаковъ съ текстомъ № 18 до л. 229; къ этой рукописи на листахъ 229 до 257 прибавлены еще двѣ главы, которыхъ не имѣется въ вышеупомянутомъ экземплярѣ, именно: داستان ایلچی کری میرزا الوغ یک بجانب استنبیل نزد قیصر روم و هنگامه های او و نیز آوردن شش دفتر مثنوی معنوی و داستان ایلچی فرستادن صاحبقران بجانب مصر. Безъ даты, но новѣе и хуже написанная рукопись, чѣмъ № 18.

№ 20, 15 и 17×9. 482 л. 15 стр.

Исторія Тимура, представляющая изъ себя компиляція изъ извѣстныхъ историческихъ сочиненій, составлена неизвѣстнымъ авторомъ. Начало, послѣ бисмилля, слѣдующее:

وآهين روشن چمرانان انجمن دانش شكفته كلشن ينش بعني حافظ
ابرو صاحب تاريخ شاهروخي قاضي بيضاوي مفر صاحب نظام
قاضي عبد الوكيل مالف تاريخ فرخ شاهي امير كبير شيخ تاريخ
جهانكبر وزير اعظم مالف مجالس النفاس مير علي شير مولانا
شرف الدين علي بزدي صاحب ظفر نامه مولانا عبدالرزاق
سمرقندي صاحب تذكرة دولت شاهي مولانا اشرفي صاحب
جامع الاعظم خاوند شاه صاحب تاريخ كبير روضة الصفا خاوند
امير تاريخ حبيب السير (?) برخواجه عبدالله هاتفي صاحب تاريخ
تيموري خواجه حسن نشابوري صاحب تذكرة الاحباب علي
امراني صاحب تحفة الاسامي عبدالله بلخي صاحب تام التواريخ
ملائتش محمد بخاري رضوان الله تعالى عليهم اجمعين چنين كويند
از خبار و آثار صاحب قراني واسكندر ثاني الخ

Послѣ этого перечисленія источниковъ, которыми пользовался авторъ, слѣдуетъ родословная Тимура и сокращенный хронологическій перечень событій при Тимурѣ, затѣмъ уже начинается самое изложеніе. Въ общемъ настоящая рукопись представляетъ изъ себя довольно полную исторію царствованія Тимура. Что касается виѣшней ея стороны, то слѣдуетъ замѣтить, что она переписана нѣсколькими переписчиками, вслѣдствіе чего представляетъ большое разнообразіе почерковъ, мѣстами очень красивыхъ, мѣстами-же очень плохихъ. Судя по виѣшности она можетъ быть отнесена къ прошлому столѣтію; конецъ ея и нѣкоторыя вставки новѣйшаго происхожденія. На оборотѣ заглавнаго листа, также какъ и на №№ 18 и 19, написана туземною рукою تیمور نامه

№ 21, 20×10. 148 л. 13 стр.+29—33 стр. на поляхъ.

تروك تيموري

Институты Тимура. См. Bar. Rosen, Coll. scient. 141; Elliot-Dowson, History of India, III, 389—477; Rieu, I, 178. Англійское изданіе White и Davy, Oxford, 1783 и французскій переводъ Langlès, 1787.—Переписана въ 1261 (1845) году.

№ 22, 17×11. 293 л. 15 стр.

نکارتان

Сочиненіе, составленное въ 959 (1552) году Ахмедомъ б. Мухаммедъ б. Абд-ул-Гаффаръ ал-Гаффаръ ал-Казвини, ум. въ 975 (1567) году. См. Catal. des manuscrits et xylographes orient. de la bibl. Imp. de St. Petersburg, 276; Zenker, Bibl. or. II, 61; Elliot-Dowson, History of India, II, 504; Rieu, I, 106, III, 885 и 1065. Хорошая рукопись, написанная на разноцвѣтной бумагѣ; неполная; послѣднія слова: سلاطين اق قویملو نه تن اند ومدت حکومتشان. Безъ даты, но довольно старая. (XVIII ст.?).

№ 23, 18×11. 89 л. 19 стр.

Отрывокъ историческаго сочиненія, обнимающій періодъ времени отъ Мухаммедъ Шейбани-Хана до восьмидесятыхъ годовъ 10-го ст. гиджры (послѣднихъ годовъ правленія Искендеръ-хана). Начало и конецъ утрачены. На л. 1^a, сбоку, это сочиненіе названо شیبانی نامه; имя автора нигдѣ не встрѣчается. Рукопись написана плохимъ неста'ликомъ; безъ даты, но по виѣшнему виду можно отнести къ прошлому столѣтію.

№ 24, 17×11. 122 л. 17 стр.

اسکندر نامه

Сочинение, представляющее изъ себя переложение на персидский языкъ исторіи Чингизъ-Хана и его ближайшихъ потомковъ, составленной первоначально на тюркскомъ языкѣ по приказанію султана Махмуда Газани и названной تاریخ غازانی (л. 3^a). Авторъ этого переложения Эмиръ Абд-Улла (این بی) (л. 3^b) — اعتبار خا کسار امیر عبداللہ بی مقدار الخ — составилъ его по повелѣнію Искендеръ-Хана, сына Имамъ-Кули-Хана, родословная котораго, начиная съ Джучи-Хана приведена на л. 114^b, 115 и 116^a, почему онъ и назвалъ свой трудъ اسکندر نامه, تاریخ نامدار مذکور را (تاریخ غازانی) (т. е. نیک ملاحظہ: 4^a), و مطالعه کرده جزوی چند نوشته مسمی بنام نامی خود اسکندر نامه نام کردید الخ

Исторіи Чингизъ-Хана и его потомковъ посвящена большая часть всего сочиненія—л. 4^a до л. 114, причемъ авторъ тюркского оригинала не приводится, а называется лишь دریان صاحب تاریخ غازانی. Изложение начинается съ главы نسب صاحب قران یعنی جینگز خان بطنا بطنا از حضرت نوح علیه السلام تا جینگز خان و کیفیت احوال ایشان л. 4^a;—въ концѣ, послѣ главы بیان وفات جوجی خان л. 113^a, присовокуплено изложение событій въ средней Азии при Шейбанидахъ до 927 (1520—1) года. Начинается сочинение словами: جد بی عدد سزاوار قادرست الخ

Послѣдняя страница нѣсколько попорчена, такъ что даты разобрать невозможно; написана эта рукопись некрасивымъ, но четкимъ насхомъ и по виѣшнему виду можетъ быть отнесена къ прошлому столѣтію.

№ 25, 20×13. 268 л. 19 стр.

تاریخ ابوالخیر خانی

Историческое сочиненіе отъ сотворенія міра до 10-го стол. гиджры, заканчивающееся описаніемъ владычества Абу-л-Хейръ-Хана. Въ предисловіи авторъ, имя котораго Абу-л-хакъ (л. 231^b), посвящаетъ свой трудъ, послѣ хвалебнаго слова, своему повелителю Абу-л-Гази Султанъ Абд-ул-Лятифъ Бехадуръ-Хану (ум. въ 959=1552 году). У Riou, I, 102—104, гдѣ это сочиненіе описано (то-же заглавіе, одинаковое расположение матеріала, родословная Абу-л-Хейръ Хана на л. 265^a, у Riou, I, 104, совершенно тождественны) авторъ этого сочиненія называется مسعودی بن عثمان کوهستانی; въ нашей рукописи первые листы предисловія утрачены, но въ указанномъ мѣстѣ (л. 231^b неправильно вполетень—долженъ былъ-бы быть л. 1,) сказано что: این کمینہ محضری ابوالحق عالم تاریخ (ر) قم زده کلک لطایف نکار بدایع آثار سازد که احوال انساب انبیاء بزرگوار و سلاطین رفیع مقدار معلوم گردد الخ. Рукопись безъ даты (стерта), но довольно старая и пострадавшая отъ времени. Написана плохимъ, но четкимъ та'ликомъ.

№ 26, 19×12. 49+4 (оглавление) л. 15 стр.

کتاب ملازاده

Сочиненіе Ахмеда б. Мухамедъ, прозваннаго Муин-ул-фукара—л. 11^a—احمد بن محمود المدعو بمعین الفقرا—, содержитъ, какъ говоритъ авторъ л. 1 بخارا ذکر طایفة من اهل بخارا و فواحيها من العلماء والكبراء والمشايع المتقدمين والمتأخرين, могилы которыхъ находятся въ Бухарѣ и ея окрестностяхъ,

съ хронологическими указаніями про многихъ изъ погребенныхъ въ нихъ лицъ, начиная съ 150 года Г. по 814 (1411—12) годъ. См. *Mélanges asiat.* VII, 173. Переписана въ 1279 (1862—3) году. Имя переписчика: Абдуз-Заифъ Мухаммедъ Махмудъ Ходжа б. Мансуръ Ходжа б. Ибрахимъ Ходжа б. Хусейнъ Ходжа.

№ 27, 15×7. 52 л. 13 стр.

То-же. Переписано въ 1292 (1875) году.

№ 28, 25×13. 389 л. 28 стр.

عبدالله نامه

Исторія Шейбанида Абдулла-Хана, (ум. въ 1006=1598) сына Искендеръ-Хана, написанная *Таниш б. Миръ Мухаммедъ ал-Бухари*, см. *Mélanges asiat.* III, 258—263. Начало: زواهر جواهر جد بیغابت الخ. Рукопись безъ даты; вѣроятно конца прошлаго или начала нынѣшняго столѣтія.

№ 30, 27×14. 339 л. 23 стр.

То-же; неполная рукопись; по замѣткѣ въ концѣ не достаетъ сорока листовъ; хуже предыдущей; почерки разныхъ переписчиковъ.

№ 31, 16×9. 752 л., 16 и 17 стр.

طبقات اکبر شاہی

Также называемое *طبقات اکبری*, сочиненіе *Низамъ-уд-дина Ахмедъ Хереси, Бахши*, ум. 1003 (1594) г.—исторія Индіи, начиная отъ Газневидовъ съ Субуктегина и кон-

чая присоединеніемъ Мультана къ имперіи великихъ Моголовъ. См. *Elliot—Dowson, History of India*, V, 177—476 и *Rieu*, I, 220. Безъ даты, но довольно старая рукопись. Утрачены листы 1, 274, 438, 441, 454, 455, 465, 472, 499, 502, 512, 692—696.

№ 32, 21½×12. 452 л. 22 стр.

اکبر نامه

Второй томъ, сочиненіе *Абу-л-Фазл Аллами*, сына Шейха Мубарекъ, род. 958 (14 Янв. 1551) г. и ум. 1011 (12 Авг. 1602) г., везиря великаго Могола Акбара; см. *Elliot—Dowson, History of India*, VI, 1—115 и *Rieu*, I, 247—251. Повѣствованіе начинается съ начала 18-го года царствованія Акбара. Полный, хорошо написанный экземпляръ. Въ концѣ, л. 452^б, написано другимъ почеркомъ: اکبر نامه در دارالحر اجمیر تحریر یافت برای درازی پناه دیوان یکی رام ولد کنام داس سلمه الله تعالی 1208 (1793—4) годъ.

№ 33, 23×12½. 495 л. 21 стр.

То-же второй томъ اکبر نامه. Безъ даты.

№ 34, 27×15. 322 л. 27 стр.

آیین اکبری

Извѣстное сочиненіе того-же *Абу-л-Фазл Аллами*, составляющее продолженіе предыдущаго, см. № 32, опис. у *Rieu* I, 248—251. Самъ авторъ л. 308^б называетъ свой трудъ *کنجنامه شاهشاہی*. Полная, хорошая рукопись. Дата рукописи 1018 (1609—10) г. подлежитъ сомнѣнію, такъ какъ

написана другой рукой—л. 322^б сбоку внизу. Переведено на английский языкъ F. Gladwin'омъ, Ayeen Akbery, or the Institutes of the Emperov Akber, London 1800, 2 vols и издано и переведено Н. Blochman'омъ, Aini Akbari by Abn'l Fazl i Mubârik i Allâmi, Calcutta, 1867—73.

№ 35, 14×9. 272 л. 11 стр.

اقبالنامه جهانگیری

Исторія Джехангира (ум. 1037=1627) г., написанная Навабомъ *Мо'тамадз-Ханомъ*, болѣе-извѣстнымъ подъ именемъ *Мухаммедъ Шерифъ*, сынъ Ходжи Абду-с-Самадъ, который окончилъ ее въ 23-й годъ правленія Джехангира т. е. въ 1037 году—л. 272^б въ Саюстанѣ (درقلعه سیوستان). См. Elliot—Dowson, History of india, VI, 400—438 и Rieu, I, 255—6. По помѣткѣ въ концѣ, написанной другой рукой, рукопись 1081 (1670—1) года; во всякомъ случаѣ старый, хорошо сохранившійся и четко написанный экземпляръ.

№ 36, 25×13. 445 л. 15 стр.

خلاصة التواريخ

Исторія Индіи, составленная въ 1107 (1695—6) году, въ сороковой годъ царствованія Алемгира; авторъ ея—*Суджанъ* (или Санджанъ) *Раи Мунши*; см. Rieu, I, 230. Перепиcана въ 1200 (1785—6) году.

№ 37, 18×9. 71 л. 20 стр.

Исторія первыхъ пятнадцати лѣтъ царствованія Шаха Аббаса II, авторъ—*Мухаммедъ Тахиръ Вахидъ*, см. Rieu, I, 189.

Рукопись неполная: утрачены введение, конецъ и между листами 59 и 60 имѣется также незначительный пропускъ; начинается она съ главы (л 1^а) شرح تولد اعلیٰ حضرت ظل اللہی т. е. Аббаса II въ 1041 (1631—2) году и оканчивается главою شرح احداث توپخانه که بخاطر الہام ذخایر اعلیٰ حضرت ظل اللہی رسیدہ.

№ 38, 18×9. 311 л. 15 стр.

تاریخ دلکشای شمشیر خانی

составленное въ 1063 (1652—3) году, по приказанію правителя Газни, Шамширъ Хана, въ честь коего и озаглавлено—л. 2^б, въ 26-ой годъ царствованія Шах-и-Джехана (ум. въ 1068—1658 году), служившимъ у Шамширъ Хана въ качествѣ вака'а-невиса *Таваккуль б. Тулакъ ал-Хусейни*. Настоящая рукопись содержитъ повѣствованіе о царяхъ древняго Ирана, согласно съ изложеніемъ исторіи Ирана въ Шах-намѣ Фирдуси, и представляетъ, какъ говоритъ авторъ л. 2, переложеніе въ прозу и сокращенное изложеніе Шах-намэ, написанное болѣе легкимъ и понятнымъ языкомъ. См. Rieu, II, 539, гдѣ это сочиненіе названо منتخب شاهنامه. Начало: جد بیغایت و ثنای بی نہایت مرحضرت کبریای واجب الوجودی را الخ . . . اما بعد این رساله در سنہ ۱۰۶۳ ہجری موافق سنہ جلوس میمنت مافوس حضرت صاحبقران ثانی شاه جهان پادشاه غازی در وقت کہ آنحضرت صوبہ دارالملک بشاہزادہ کامکار والاتباع عالی کمرشاه بلند اقبال دارا شکوہ تفویض فرمودہ بودند و اقل العباد توکل بن تولک الحسینی بامر جلیل القدر کیوان بارکاه بخدمت واقعہ نویسی غزنین امدہ بود الخ

Очень хорошо и ясно написанная рукопись. Безъ даты.

№ 39, 13×7. 184 л. 11 стр.

تذکرہ مقیم خانی

Сочиненіе *Мухаммедъ Юсуфъ Мунии б. Ходжа Бака*, посвященное Абу-л-Музаффару Мукину-Ханъ-Бехадру, на-саждававшему своему брату Обейд-Улла-Хану въ 1114 (1702—3) году. Извѣстно по извлеченію Сенковского въ «Supplément à l'histoire des Huns.» — См. Teufel. Zeitschr. d. deutschen morgenl. Gesellschaft, XXXVIII, 235 и 240; Mélanges asiatiques, III, 259—260 и 483 и Bar. Rosen, Collect. scient., 140. — Дата рукописи — л. 184^a стерта.

№ 40 16×9. 118 л. 17 стр.

То-же. Дата — 1236 (1820—21) годъ. Написано хуже предыдущей рукописи.

№ 41, 17×9. 128+30+100 л., 17 стр.

а) То-же. Рукопись 1249 (1833—4) года. Имя переписчика Абдуз-Заифъ Мирза Мутти, сынъ Мирзы Ибрахима Бухари. Въ томъ-же томѣ, сочиненіе извѣстное въ средней Азии подъ именемъ.

کتاب ملازاده

Описаніе могилъ ученыхъ, знаменитыхъ людей и шейховъ Бухары и ея окрестностей, см. № 26. Переписано въ томъ-же году, что и предыдущее сочиненіе. Въ томъ-же томѣ.

لب التوارىخ

сочиненіе *Лхья Казвини*, написанное въ 1541 году. См. Mélanges asiat. I, 3 sq.; Elliot—Dowson, History of India, IV, 293—297; Rien, I, 104.

Рукопись не дописанная; кончается описаніемъ событій 907 (1501—2) года, причемъ переписчикъ — л. 100^a замѣчаетъ, что если найдется другой экземпляръ этого сочиненія, то рукопись будетъ доведена до конца. Дата — Джумади-уль-авваль 1250 года (Сент. 1834), переписана въ Гузер-и-Лаб-и Хаузъ (въ Бухарѣ). Всѣ три рукописи написаны рукою помянутого выше Мирзы Мутти плохимъ, неразборчивымъ та'ликомъ.

№ 42, 19×9. 275 л. 13 стр.

عبدالله نامه

Исторія Бухары и Мавераннахра, обнимающая періодъ отъ 1113 (1701) до 1123 (1711) года, при Обейдулла Мухаммедъ Бехадуръ Ханъ и началъ правленія Абу-л-Фейзъ Хана, содержащая много интересныхъ свѣдѣній объ историческихъ событіяхъ, совершившихся въ средней Азии за этотъ промежутокъ времени, и преимущественно о возрастающемъ значеніи Мухаммедъ Рахимъ-Бий Аталыка; заканчивается она, л. 259^a — л. 275^b, біографіями замѣчательныхъ личностей — ученыхъ, шейховъ, поэтовъ, жившихъ въ это время въ Мавераннахрѣ. Авторъ этого сочиненія *Мирзъ Мухаммедъ Аминъ Бухари* (میر محمد امین بخاری).

Предисловіе, л. 1 — л. 5, во многомъ напоминаетъ предисловіе къ Абдулла-намэ, соч. Таишъ ал-Бухари, такъ какъ въ нихъ масса оборотовъ рѣчи и фразъ совершенно тождественны. Начало: برضمير اصحاب دانش و ینش مستور نما ند که الخ. Названіе сочиненія въ рукописи не упоминается, но какъ видно изъ помѣтки на первой страницѣ, это сочиненіе вѣроятно извѣстно въ средней Азии подъ именемъ عبدالله نامه. Это сочиненіе подробно описано и разобрано у Teufel'a Quellenstudien zur neueren Geschichte der Chānate въ ZDMG, XXXVIII, 239—376 по рукописи, принадлежащей бібліотекѣ С.-Петербургскаго Университета № 849 (в) (у Teufel'a опи-

бочно 848 (в), и названо имъ *مجموعه*. Написана рукопись не красивымъ, но очень разборчивымъ та'ликомъ; дата—Шавваль 1214 года (Февраль—Мартъ 1800).

№ 43, 17×10. 151 л. 15 стр.

То-же. Написано хуже предыдущей рукописи. Дата—1244 (1828—9) годъ.

№ 44, 15×9. 63 л. 11 стр.

То-же, но безъ втораго отрывка. Первый, третій и четвертый отрывки съ небольшими вариантами; третій отрывокъ безъ конца. Рукопись, очень небрежно и плохо написанная, 1291 (1874—5) года.

№ 45, 16×7. 235 л. 15 стр.

Сборникъ хронограммъ (*تاریخ*), касающихся исторіи средней Азии, извѣстный подъ именемъ *تاریخ نامہ راقم*, *تاریخ راقم* и *تاریخ چه میر سید شریف راقم* (на экземплярь, принадлежалъ библиотекѣ С.-Петербургскаго Университета); на заглавномъ листѣ нашего экземпляра это сочиненіе названо: *ابن کتاب* *از مصنفات میر سید شریف راقم*. Хронограммы относятся къ періоду времени отъ 736 (1335—6) года до 1155 (1742) года. Это сочиненіе, заключающее въ себѣ массу драгоценнаго матеріала для хронологической исторіи средней Азии очень обстоятельно описано у Bar. Rosen Collections scientifiques etc. 115—140. См. также *Mélanges asiatiques* V, 247.

№ 46, 17½×8. 234 л., л. 1—л. 38^б по 19 стр., л. 39^а — л. 106^б по 17 стр., л. 107^а до конца по 15 стр.

تحفة الخانی

Историческое сочиненіе, составленное въ 1158 (1745) году,

соотвѣтствующемъ году барса (л. 2^б), *Мухаммедомъ Вефий Керминеги* (*محمد وفای کرمنگی*) *ibid.*, заключаетъ въ себѣ повѣствованіе о событіяхъ въ Мавераннахрѣ и преимущественно въ Бухарѣ, начиная съ 1134 (1721) года и кончая событіями 1170 (1756—7) года. Въ отчетѣ Имп. публ. Библ. за 1877 годъ, стр. 66—67, указывается на сочиненіе также озаглавленное Тухфат-уль-Хани, но безъ обозначенія имени автора ея, начало котораго т. е. лѣтопись событій, случившихся въ Мавераннахрѣ и въ частности въ Бухарѣ, начиная съ 1134 года и то обстоятельство, что первая половина его, какъ и въ нашемъ экземплярѣ, посвящена исторіи владычества Мухаммедъ Рахымъ-Хана, указываютъ на то, что мы имѣемъ дѣло съ однимъ и тѣмъ-же произведеніемъ. Начало, послѣ бисмилля: *سیاس مالک الملکی را مسلم است الخ*.

Рукопись, написанная та'ликомъ, въ нѣкоторыхъ мѣстахъ съ примѣсю почерка шикестъ, не полная: послѣднія страницы относятся къ событіямъ 1170 года.

№ 47, 22×13. 153 л. 22 стр.

زینت تاریخها

Исторія династій Дуррані, обнимающая періодъ времени съ перваго похода въ Индію Ахмедъ-Шаха на Мухаммедъ-Шаха, правленія Тимуръ-Шаха, до конца правленія Шахзе-мана, по содержанію очень похожая на описанную у Riou, III, 904 исторію той-же династіи *حسین شاہی*. Настоящее сочиненіе на корешкѣ и на заглавномъ листѣ почему-то названо *تاریخ عباس شاہی*, между тѣмъ какъ на л. 2^а, въ предисловіи, написанномъ размѣромъ мутакарибъ, авторъ, который приводитъ свое имя на л. 153^б — *Хусейнъ-Али*, говоритъ что: *در انجا مرا بود ابن مدعا که نامش بود زینت تاریخها*.

بنام خدای که خان آفرید. * خرد داد هوش توان آفرید الخ.
Переписана эта рукопись въ Сафаръ 1218 (Май—Июнь 1805) года.

ГЕОГРАФІЯ И КОСМОГРАФІЯ.

№ 48, 17 X 9. 228 л. 15 стр.

جذب القلوب الى ديار المحبوب

составленное въ 1001 (1592—3) году Абд-ул-Хаккъ б. Сейф-уд-динъ ат-Тюркъ, ад-Дехлеви, ал-Бухари (عبدالحق بن سيف الدين الترك الدهلوی البخاری). Описание Медины, ея мечетей, мѣстъ поклоненія, могилы Мухаммеда, посѣщенія ея и т. п. Содержитъ 17 главъ; 1-я глава: در عدد اسماء این بلدة عظیم نشان زادهای الله تعالی تعظیماً و تشریفاً. 17-я глава: در ذکر فضایل و آداب صلوة بر سبب کائنات عالیہ. Рукопись написана прозой, начало стихами; первый стихъ: صد شکر که از تشنکی غم رستم. * چون فطره بدریای کرم پیوستم. Дата: пятница 15 Ребіуль—авваль 1283 г. (29 Июля 1866). Почеркъ—мѣстный та'ликъ. См. Rieu, III, 1055 и Elliot—Dowson, History of India, VI, 176.

№ 49, 22 X 11. 309 л. 19 стр.

هفت اقلیم

Сочиненіе Амина Ахмедъ-Рази, написанное въ 1002 (1593—4) году, см. Rieu, I, 336, II, 970. Въ началѣ не-

достаесть, согласно чьей-то помѣткѣ на заглавномъ листѣ 16 листовъ. Л. 1 (17-й) начинается: مولانا نوعی بلطف طبع وحدت فهم انصافی داشته الخ. Сочиненіе это раздѣлено на семь главъ—кляматовъ, изъ которыхъ пятая и шестая содержатъ довольно много данныхъ по географіи средней Азии (л. 221—л. 287). Переписано въ 1238 (1822—3) году. Имя переписчика Абдул-Гафаръ, сынъ Абдул-Баххаба Ходжа Бедератаи (بدراتای).

№ 50, 17 X 8. 152 л. 15 стр.

مجمع الغرائب ا)

Сочиненіе Султанъ Мухаммеда б. Дервишъ Мухаммедъ ал-Мурфи ал-Балхи, какъ себя называетъ авторъ л. 4^б и л. 130^а. На л. 4^б приведено رباعی, гдѣ авторъ говоритъ почему онъ назвалъ свой трудъ مجمع الغرائب:

این نامد عجوبه نما کایامش. * عجوبه نمود اول وانجامش
در وی چو عجایب شده جمع. * زانرو شده مجمع الغرائب نامش

О времени составленія этого сочиненія мы находимъ указаніе въ славословіи правителю л. 2^б—3^б, гдѣ, между прочимъ, имѣется слѣдующее мѣсто:

خورشید سپهر قدرو جشید مکان. * فرمان ده عصر شهریار دوران
خاقان زمانه پادشه ایام. * شاهنشاه شهر بلخ پرمحمد خان
т. е. ввремя правленія Пиръ-Мухаммедъ-Хана, царствовавшего въ Балхѣ отъ 963—974 (1566—7) года.

Рукопись начинается слѣдующими словами: سبحانک لا علم

لنا الا ما علمتنا انک انت العلم الحکیم رباعی عجوبه
نکار عالم بو قامون. * از صنع بدیع زیر این صقف نکون
از عالم آدم نبات حیوان. * بنموده دو صد عجایب کونا کون الخ.

т. е. также, какъ и сочиненіе того-же автора и того-же названія, приведенное у Rieu, I, 426. Разница этихъ двухъ рукописей заключается лишь въ томъ, что число главъ цитируемой у Rieu рукописи пятнадцать, въ нашей-же рукописи ихъ дватцать, причемъ эти послѣднія пять главъ вѣроятно прибавлены впоследствии и окончены лишь въ 983 (1575—6) году, къ которому относятся послѣднія хронологическія даты, какъ это видно изъ послѣднихъ строкъ 20-й главы, озаглавленной: در ذکر بعضی از تواریخ غریبه عالم از هبوط فوت: 130^a — 115^b. حضرت آدم علیه السلام تا این دم عالیشان افاضل بنام خواجه فاضل بن مولانا عصمت کوفیردی بلخ شب شنبه نوزدهم شهر شوال نهم صد هشتاد سه بود وفات طهران شب پنجشنبه سلخ سفر حتم بالخیر والظفر همین سال بود تمت الكتاب بعون الملك الوهاب

До главы 7-й включительно матеріалъ расположенъ одинаково съ рукописей, описанной у Rieu. Начиная-же съ 8-й главы замѣчается разница какъ по расположенію, такъ и по количеству главъ, вслѣдствіе чего считаемъ не лишнимъ, привести перечень главъ, начиная съ восьмой, нашей рукописи, какъ болѣе полной:

гл. 8, л. 76^a: در عجایب و غرایبی که دریابان واقع است (у Rieu—гл. 9).

гл. 9, л. 79^b: در عجایب و غرایبی که درکنایس و مقابر واقع است (у Rieu—гл. 10).

гл. 10, л. 82^a: در عجایب طول و عرض و عمق بعضی از بحار و انهار معهوده (у Rieu—гл. 11).

гл. 11, л. 84^a: دریان مساحت روی زمین و مسافت بین البلاد (у Rieu—гл. 12).

гл. 12, л. 87^a: دریان مساحت مسجد حرام و مکه مبارکه و تعیین (не имѣется у Rieu) موضع متبرکه

гл. 13, л. 91^b: دریان علم قیافت و دانستن صورت ظاهرا انسان (одинаково съ Rieu).

гл. 14, л. 94^a: در معرفت جواهر و اجار غریبه و خواص عجیبه (не имѣется у Rieu).

гл. 15, л. 103^b: دریان روایات عجیبه و حکایات متفرقه غریبه (у Rieu—14 гл.).

гл. 16, л. 107^b: در غرایب لطیف (не имѣется у Rieu).

гл. 17, л. 110^a: در ذکر بعضی از تواریخ عجیبه و وقایع غریبه نظاماً و شعراً (соответствуютъ гл. 15 у Rieu).

гл. 18, л. 114^b: در ذکر بعضی از نوادر اقوال (не имѣется у Rieu).

гл. 19, л. 115^a: دریان اجل طبیعی بعضی از وحوش و طيور (не имѣется у Rieu).

гл. 20, л. 115^b: در ذکر بعضی از تواریخ غریبه عالم از هبوط حضرت: 126^b до 130^a, приведены хронологическія данныя, начиная съ 916 (1510—11) до 983 (1575—6 года, относящіеся къ событіямъ въ средней Азій, случившимся при Шейбанидахъ (отъ Кучкунджи до начала правленія Абдула-Хана II).

б) На л. 130^b — л. 135^b приложено толкованіе сновъ неизвѣстнаго автора.

в) На л. 135^b — л. 137^a — толкованіе сновъ по алфавиту предметовъ, видѣнныхъ во снѣ.

г) На л. 137^a — л. 138^a — объясненіе дрожанія частей тѣла правой и лѣвой стороны Имама Джа'фара Садики.

д) На л. 138^a — л. 152^b — سال نامه, Ходжи Абу-л-Хакимъ Термези — содержащее объясненіе значенія годовъ, мѣсяцевъ, дней и часовъ. Вся рукопись написана одной рукою. Дата—1255 (1839—40) годъ.

БІОГРАФІИ ПОЭТОВЪ.

№ 51, 15×9. 179 л. 23 стр.

تذكرة الشعراء

Сочиненіе *Доулетшаха*, ум. въ 900 (1494—5) году. См. Rieu, I, 364; Bar. Rosen. 160 и Cat. des manuscrits et xylographes orientaux de la bibl. Imper. de St. Pétersbourg, 308. Доведено до 855 (1480—1) года. Печеркъ насхъ. Хорошо сохранившійся экземпляръ, мѣстами немного потерпѣвшій отъ червей. Л. 1—13 были утрачены и прибавлены въ повѣйшее время. Дата рукописи находилась л. 179^в, но стерта; судя-же по виѣшнему виду и по печати л. 179^а (عبدالقادر ابن شاه ولي آله دارد نشان زمهر نبي) эта рукопись XVI или начала XVII столѣтія.

И Н Ш А.

№ 52, 13×7. 79 л. 9 стр.

Руководство для составленія официальныхъ бумагъ, дѣловыхъ писемъ и т. п. (انظام كلام و آداب منشی و شرایط و لوازم) неизвѣстнаго автора. Начало: (انشاء آنچه قريب باشد باينها) Хорошо написанная рукопись. Дата—1261 (1845) годъ.

ЭТИКА И ПОЛИТИКА.

№ 53, 20×10. 285 л. 19 стр.

سراج الملوك في العدل والسنوك

Персидскій переводъ съ арабскаго сочиненія того-же имени *Абу-Абдулла Мухаммедъ б. Валидъ ал-Фахри ат-Тарсуси* (у Fraehn'a, Indications bibliographiques. St. Pétersbourg. 1845, p. 34, № 115 мы читаемъ: سراج الملوك) Сирадж-ул-мулукъ, или свѣтильникъ царей, энциклопедія наукъ, Абу Бакра Тортозскаго, умерш. въ 520 г. Г.=1126 г. по Р. Хр.) сдѣланный *Такыи-уд-динъ Мухаммедомъ б. Садр-уд-динъ*, л. 2^а — по повѣленію хана надъ ханами Абдуррахимъ Мирза Ханъ Бегадуръ (тамъ-же).

Сочиненіе правоучительнаго характера, содержащее совѣты и правила поведенія для царей и вообще лицъ высокопоставленныхъ. Начало: جميل الثناء مجلى باعلى مراتب تعظيم الخ. На л. 4^а авторъ разсуждая о различныхъ хорошихъ и дурныхъ качествахъ царей, между прочимъ говоритъ: و چون ديدم كه امير كبير اجل اكرم نظام الدين الامرى ادام الله تعالى لاعراف الدين نصره وانقد في العالمين بالحق امره جامع جميع اين صفات بود وحق سبحانه وتعالى بوجود باجود او تفضل نموده بر جميع مسلمانان و حكم اورا در ميان ايشان نافذ و جارى ساخته و خاص و عام بمن و برکت اورا دانسته و اونيز متقلم مهمات رعایا باحسن وجوه شده و از منہج عدل و طريق انصاف تجاوز ننموده اراده نمودم كه اين كتاب را موشح بنام نامى او كردانم اورا مخصوص باین كتب سازم تا در روز و السنن از لطف و كرم رب العالمين

نا امید و مأیوس نکردم و ذکر فضایل و محاسن او در صفحه روزگار
باقی وثابت کردانم الخ

Далѣе, л. 4⁶, говорится, что сочиненіе это раздѣлено на 64 главы, заглавія которыхъ перечислены на л. 4⁶, 5 и 6.
Гл. 1: دریان مواعظ ملوک و سلاطین
Гл. 2: دریان مقامات علما و صالحین نزد امرا و سلاطین
Гл. 3: دریان آنچه در حق حکام دولت و قضات آمده و آنچه
در بیان آنکه در حق حکام دولت و قضات آمده و آنچه
Гл. 62: دریان قضا و قدر و احکام آن
Гл. 63: وان جامع اخبار ملوک عجم است و حکایات ایشان
Гл. 64: دریان حکمتهای منشوران آخر کتاب است
На л. 57, 277, 278 и 279 имѣются небольшіе пропуски.
Безъ обозначенія времени переписки; новѣйшаго происхожденія.

№ 54, 19×8. 232 л. 11 стр.

اخلاق محسنی

Этическое сочиненіе *Мун-уд-дина Хусейнъ б. Али ал-Кашифи*, составленное въ 900 (1494) году въ честь тимурида Мирзы Мухсина б. Хусейнъ б. Байкара, управлявшаго Хорасаномъ; отсюда и названіе *اخلاق محسنی*. Въ нашей рукописи сочиненіе это л. 5⁶ неправильно названо *اخلاق المحسنين*, не смотря на то, что въ концѣ рукописи л. 232⁶ сказано, что время составленія ея видно изъ наименованія ея; *اخلاق المحسنين* же, по абджаду, даетъ цифру 981; *اخلاق محسنی* въ переводѣ на числа значить 900—годъ составленія. См. Cat. des manuscrits et xylogr. or. de la bibl. Imp. de St. Pétersbourg, 257—8, *rien*, II, 443 и *Bar. Rosen*, Coll. scient. 124. Издано въ Хертфордѣ въ 1823 и 1850, въ Калькуттѣ въ 1809 и въ Лукноуѣ въ 1862 г. Англійскій переводъ H. G. Keene'a,

Hertford. 1851. См. *Garcin de Tassy*, Notice du traité persan sur les vertus de Hussein Vaëz, Paris, 1837. Дата нашей рукописи 1288 (1871) годъ. Утрачены листы 72 и 73.

№ 55, 17×8. 369 л. 17 стр.

بهار دانش

Сочиненіе Шейха *Инайт-улла*, умершаго въ 1088 (1677) году. См. *rien*, II, 765. Въ концѣ не достаетъ нѣсколькихъ листовъ. Переведено на англійскій языкъ A. Dow'омъ, London, 1768 и затѣмъ I. Scott'омъ подъ заглавіемъ *Behar-Danush or Garden of Knowledge, an oriental Romance*, translated from the Persic of Einaut Oollah, Shrewsbury, 1799, 3 vols и на нѣмецкій A. T. Hartman'омъ, Leipzig, 1802.

РЕЛИГИОЗНО-ЮРИДИЧЕСКІЯ СОЧИНЕНІЯ.

№ 56, 17×9. 208 л. 19 стр.

ترغیب الصلوة

Богословское сочиненіе *Мухаммеда б. Ахмедъ б. аз-Захидъ* (л. 1⁶). Начало: الحمد لله الذي جعل الصلوة وسيلة الى النجاة الخ. На л. 2^a сказано, что: حديثي که در این بابست از احادیث رسول الله صلى الله عليه وسلم با ترجمه در قلم آوردم و این کتاب را ترغیب الصلوة نام کردم و بر سه قسم بنا نهادم قسم اول دریان فرضیت صلوة از بیان کتاب و سنت و اجاع امت و دریان فرايض واجبات و سنن و مستحبات و آداب و مکروهات و منہیات قسم دیم

در بیان انواع طهارت قسم سیوم در بیان احداث وانجاس الخ
затѣмъ л. 79 авторъ перечисляетъ тѣ богослово-юридическія
сочиненія, которыми онъ пользовался. Переписано 12 Джума-
ді-уль-аввала 1226 (5 Юня 1811) года. Почеркъ насхъ. Упо-
минается у Rieu, II, 807 и у Haji Khalfa, II, 282 гдѣ
авторъ названъ Ахмедъ Байхаки.

№ 57, 29×16. 148 л. 24 стр.

مفتاح الجنان

Религіозно-нравственное сочиненіе *Мухаммедъ Муджира*
(محمد مجير), написанное въ VIII столѣтіи гнджры; см. Rieu,
I, 40—41. Раздѣлено оно на 25 главъ. Начало: الحمد لله
رب العالمين الخ. Безъ даты, но довольно древняго проис-
хожденія.

№ 58, 14×6. 104 л. 15 стр.

نقد النصوص في شرح نقش الفصوص

Комментарій неизвѣстнаго автора на сочиненіе *Мухий-
уд-дина ибн-ул-Араби* († 638), كتاب فصوص الحکم. Начало:
الحمد لله الذي جعل صفائح قلوب الخ. Написана эта рукопись та-
ликомъ съ примѣсью шикестъ, причемъ во многихъ мѣстахъ
отсутствуютъ діакритическія точки. Конецъ утраченъ; послед-
нія слова: انه كان العال على سعيب عليه السلام الصواب الدليله.
Безъ даты, но довольно старая.

№ 59, 16×9. 106 л. 13 стр.

تكميل الايمان وتقوية الايقان

Догматическое сочиненіе *Сейфи-уд-дина ат-Тюркз, ад-
Дехлеви*. Упом. у Rieu, II, 827, 873. Рукопись съ много-

численными пропусками среди строкъ. Переписана въ 1257
(1841) году.

№ 60, 13×7. 135 л. 9 стр.

چهار کتاب

Извѣстный подъ приведеннымъ названіемъ учебникъ, упот-
ребляемый въ школахъ средней Азіи, содержащій въ себѣ пер-
выя познанія въ мусульманской вѣрѣ.

Отрывокъ первый л. 1⁶ — л. 12^а въ стихахъ, начинающійся
ابتدا میکنم بنام خدا . کز دو حرف آفرید ارض و سما
نام حق بر زبان همی رانم . که بجان و دلش همی خوانم الخ
Заключаетъ въ себѣ объясненія омовеній, намаза и Рамазана.

Второй отрывокъ, л. 12^а — л. 54^а обнимаетъ разсужденіе
въ формѣ вопросовъ и отвѣтовъ о четырехъ наукахъ (علم),
составляющихъ обязанность (فرض) каждаго мусульманина:
علم تقاس (4) علم حبص (3) علم طهارت و نماز (2) علم توحید (1)

قال النبي عليه سلام طلب العلم فريضة على كل مسلم ومسلمة الخ. Начало:

Третій отрывокъ, л. 54⁶ — л. 97⁶, содержитъ разсужде-
ніе также въ формѣ вопросовъ и отвѣтовъ, раздѣленное на
четыре главы о вѣрѣ, намазѣ, постѣ, хаджѣ и зекятѣ; гл. 1—
3 — در بیان نماز — гл. 2 — در بیان معرفت ايمان و اسلام
بدان اسعدك الله. Начало: در بیان زکوة — гл. 4 —
في الدارين که این کتاب است در بیان معرفت ايمان و اسلام
و نماز و روزه و حج و زکوة و این کتاب را (sic) بر چهار باب
بنا کرده شد الخ

Четвертый отрывокъ состоитъ изъ правоучительнаго сти-
хотворенія, которое начинается:

حمد بپسند آن خدای پاک را . آنکه جان بخشد مشیت خاکی را الخ
Рукопись новѣйшаго происхожденія.

СУФИЗМЪ.

№ 61, 14×7. 265 л. 21 стр.

كشف المحجوب

Сочинение суфического содержания Али б. Османъ б. Абу-Али ал-Джулаби, ал-Худжвири (الجلابي الغزنوي ثم الجوهري — л. 1⁶), автора V столѣтія гуджры. См. Bar. Rosen, Coll. scient. 291; Rieu, I, 343. и Flügel, Wiener Handschr. III, 441. Полный, хороший экземпляръ. Почеркъ насхъ. Дата рукописи, л. 265⁶, 25 Зуль-Хиджэ 1046 (21 Мая 1637) года. Имя переписчика: Мухаммедъ Алимъ Али б. Шейхъ Мухаммедъ Салихъ.

№ 62, 18×9. 215 л. по 15, 16 и 17 стр.

مراد العارفين

Сочинение Аллаяра б. Аллах-Кули, автора первой половины XII столѣтія, заключающее въ себѣ изложение доктринъ суфіевъ; см. Bar. Rosen, Coll. scient. 292. Безъ даты; новѣйшая, плохо написанная рукопись.

№ 63, 14×8. 423 л. 15 стр.

مسالك المتقين

Поэма религіозно-правственного содержания, написанная Аллаяромъ б. Аллах-Кули, извѣстнымъ въ средней Азій подѣ именемъ Суфи Аллаяръ, въ 1111 и 1112 (1699—1700) годахъ. См. Rieu, II, 702. Дата рукописи—1179 (1763—6) годъ. Листы 1, 2 и 3 неполны.

№ 64, 15×8. 248 л. 13 стр.

هدایت نامه

Сочинение суфического содержания, написанное Миръ Халуд-диномъ Катибъ б. Маулана Кази Шахъ-Кучакъ ал-Яркеди (میرخال الدین کاتب بن مولانا قاضی شاه کوجک) — л. 4⁶, последователя правнука Махдум-ул-‘азама, Ишана Алишана Ходжи (حضرت ایشان علیشان خواجه) آفاق نورالله مرفده ابن خواجه محمد يوسف ابن خواجه محمد امين بن السلطان السلطان المعظم والمكرم حضرت مخدوم (ib. laeظم قدس الله تعالى ارواحهم).

Учение Махдум-ул-‘азама, какъ видно изъ многихъ мѣстъ нашей рукописи было распространено по всему восточному Туркестану.

Начало: جدی که از عنایت الهی از زبان عارفان رود الخ. Название сочинения находится на л. 240⁶, а годъ составления на л. 241^a — 1142 (1729—30); написано въ Маргинанѣ (нынѣшнемъ Маргеланѣ) — л. 235⁶, плохимъ, неразборчивымъ та'ликомъ. Дата рукописи 1192 (1778) годъ.

№ 65, 18×8. 212 л.+34 л. 17 стр.

مسلك العارفين a)

Сочинение, въ которомъ изложены доктрины суфіевъ. Авторъ этого сочинения Абду-л-Халикъ Гидждувани, родомъ изъ Гидждувана, въ окрестностяхъ Бухары. О времени составления этого суфического трактата не имѣется свѣдѣній въ самомъ сочиненіи, но очень можетъ быть, что авторъ его одно и то-же лицо съ خواجه عبدالخالق, годъ смерти котораго — 1010 (1601—2), приведенъ въ تاريخ ميرسيد شريف راقم, см. Bar. Rosen, Coll. scient. 134.

الحمد لله الحمد لله الذي نور قلوب العارفين بنور المعرفة والایمان
 و زين صدور العاشقين بانوار جلاله وجلاله الخ بدان
 ای سالك طریق آخره كه این کتابست از عین تحقیق شریعت و طریقت
 صادر شده است و از وصایای شیخ الشیوخ السالك الناسك
 المجاهد العالم الربانی الصمدانی خواجه جهان خواجه عبدالخالق
 غجدوانی قدس الله سره العزیز كه هر يك مریدان مخلص خود را
 وصیت کرده اند مشتمل بر صالح دین و دنیا فرمودند وصیت میکنم
 ترا به تقوی خدای تعالی و طاعت او و مراققت او و از خطراه
 (sic) باطن و ترسیدن از وی و ملازمت برادای حقوق كه خدای تعالی
 راست كردن تو و برادای سنتهای رسول صلی الله علیه و سلم و حق
 جمیع مشایخ طریقت و شریعت و حقیقت را ادا كردن تا خدای از
 قوراضی و خشنود باشد الخ

Сочиненіе это раздѣлено на 23 главы, сокращенный пе-
 речень которыхъ находится на л. 4^б и 5^а; въ текстѣ онѣ
 озаглавлены и расположены слѣдующимъ образомъ:

л. 12 ^а , гл. 1—	در توجه و شرايط او
л. 22 ^а , гл. 2—	در بیان ارادة و صفات مرید
л. 25 ^б , гл. 3—	در بیان احتیاج مرید با شیخ
л. 32 ^а , гл. 4—	در تلقین ذکر و آداب او
л. 40 ^а , гл. 5—	در بیان شرایط چله و احکام او
л. 44 ^б , гл. 6—	در مراتب شیخ و اوصاف او
л. 53 ^б , гл. 7—	در آداب روش و احکام او
л. 61 ^б , гл. 8—	در زهد و تقوی
л. 70 ^а , гл. 9—	در شناخت خواطر و آداب او
л. 78 ^а , гл. 10—	در صفات نفس و کشتن احوال او
л. 84 ^а , гл. 11—	در سلامتی دل و احکام او

л. 94 ^а , гл. 12—	در صبر و رضا
л. 101 ^б , гл. 13—	در مراقبه و محاسبه
л. 108 ^б , гл. 14—	در محبت و صدق
л. 119 ^а , гл. 15—	در تفویض و تسلیم
л. 125 ^а , гл. 16—	در شکر و توکل
л. 132 ^б , гл. 17—	در معرفت خداوند عز و جل
л. 141 ^б , гл. 18—	در اخلاص و ریا و سمعه
л. 152 ^б , гл. 19—	در تخلف و باخلاق الله
л. 157 ^а , гл. 20—	در مشاهده و معاینه
л. 165 ^б , гл. 21—	در معنی حرفه
л. 178 ^а , гл. 22—	در اوراد شب و روز
л. 191 ^а , гл. 23—	در مسایل راه

Дата рукописи: Ребіус-сани 1249 года (Авг.—Сент. 1833).
 Написана разборчивымъ, но не красивымъ та'ликомъ. Въ
 томъ-же томъ.

کشف الرموز (б)

Сочиненіе суфическаго содержания; авторъ—*Убейдулла б. Абдулла*. Начинается: الحمد لله رب العالمین الخ
 اما بعد چنین گوید این فقیر حقیر بی بضاعت قلیل الاستطاعت عبیدالله
 ابن عبدالله كه اذ مخاصان آن كاشف علوم ظاهرباطن خواجه
 عارف (بینك надписано) ده كسانی است چون صوفیه رحیم الله
 بعضی سخنان بر رموز و اشارات گفته اند عوام از فهم او عاجز
 شده اند نمی دانند كه بكدام معنی شده باشد ازین سبب رو بدیوار
 حیرت نهاده اند بلکه از جهلا بمعنی این سخن نرسیده از اعتقاد
 اهل سنت و جماعت از هر كتاب بمشاورت دوستان بطریق اختصار
 نوشته شد مسمی بكشف الرموز گردید الخ

Переписана въ 1245 (1829—30) году.

П О З З I Я.

№ 66, 20×9. 159 л. по 10, 11 и 12 стр.

دیوان جامی

Диванъ Джамш, 1/8 898 (1492—3) новая, плохо написанная рукопись. Безъ даты.

№ 67, 14×6. 104+138 л. 15 стр.

а) گلستان سعدی

Переписанный въ 1057 (1647) году. Въ томъ-же томѣ

б) بوستان

того-же автора. Оба сочиненія написаны очень изящнымъ талкомъ. Дата Бустава—1058 г., имя переписчика Абдус-Самадъ Мухаммедъ Джуйбаръ. Судя по тремъ печатямъ—двумъ въ началѣ и одной въ концѣ, видно, что эта рукопись изъ числа книгъ Сейидъ-Абдул-Ахадъ-Хана, нынѣшняго эмира Бухарскаго.

№ 68, 17×7. 158 л. 11 стр.

دیوان میرزا بیدل

Стихотворенія *Мирзы Абдул-Кадиръ Бидиль* (بیدل). См. Rieu, II, 706 и Var. Rosen. Collect. scient. 167. Безъ даты, повѣйшаго происхожденія.

دیوان حافظ شیرازی

См. № 85 а.

С М Ъ С Ь.

صرف بهائی

Сочиненіе Муллы *Беха-уд-дин* см. №№ 75 и 76.

کتاب حج المؤمنین

Сочиненіе Муллы Абд-ул-Вахидъ Бухари см. № 82.

№ 69, 26×14.

Сборникъ мелкихъ статей въ прозѣ и стихахъ; заключаетъ въ себѣ:

- 1) 21 л. 14 стр. عقاید محمد بن احمد البخاری — Разсужденіе въ стихахъ о Мухаммедѣ, пророчествѣ, вѣрѣ, единствѣ Божіемъ, святыхъ и т. п. составленное *Мухаммедомъ б. Ахмедъ ал-Бухари*. Начало: جد بيمحمد ثنائی بی اعداد. Переписано въ 1299 (1881—2) году.
- 2) 3 л. 21 стр. رسالہ صغری در علم منطق — Трактатъ о логикѣ, сочиненіе *Сейидъ-Шерифа*. Начало: بدانکه هر چه در ذهن در آید اگر از حکم باشد آنرا تصور خوانند الخ.
- 3) 11 л. 12 стр. на арабскомъ языкѣ. Трактатъ о логикѣ *Мевлеви Макбуль Ахмедъ Сахиба* (مولوی مقبول احمد). Начало: الحمد لله عروس الخ.
- 4) 19 л. 17 стр. на ар. яз. Вторая и третья глава, حاشیة طهاروی, сочиненія *Абд-ул-Хей* (عبدالحی), безъ конца и съ пропусками.
- 5) 3 л. — Образцы различныхъ юридическихъ документовъ.
- 6) 9 л. 20 стр. на ар. яз. ضرب المسائل — Математическій трактатъ *Мухаммеда б. Абд-ур-Рашида ас-Сехавенди* (السماوندی). Начало: الحمد لله الملك الحق المبین الخ.
- 7) 9 л. — Образцы юридическихъ документовъ.

- 8) 14 л. 17 стр. на ар. яз. Грамматическій отрывокъ неизвѣстнаго автора безъ конца. Начало: *بمعنى الانكشاف اشار الى*
ان الرؤية مصدر المبنى للمفعول الخ
- 9) 6 л. 11 стр. خلاصة التنزيل, сочинение въ стихахъ *Ибн-Ибада* (ابن عباد), составленное въ 830 (1426—7) году;— правила для чтецовъ Корана. Начало *اي بنام*
قوافتاح كلام . . . واز ثنابت زبان رسیده بکام الخ
- 10) 4 л. 11 стр.—قواعد ملا زادہ, какъ значится на поляхъ. Правила въ стихахъ для чтецовъ Корана. Начало:
بعد حمد مربی دو جهان . . . سامع حرف آشکار نهان الخ
- 11) 16 л. 7 стр. на ар. яз. Начало сочинения مختصر الوقایة *Обейд-Уллаха б. Масзудъ*. Начало: *الحمد لله رافع اعلام*
الشریعة الخ
- 12) 55 л. 19 стр. Конецъ сочинения (начиная съ 15-й главы), названнаго на л. 55 *معاذ النبي (?)*, соч. *Шейха Якуба*, извѣстнаго подъ именемъ *صرفی* (тамъ-же). Переписано въ Шаввалъ 1297 (1880) года. Первые слова:
ساعت کشتی او بفرقات رسیده الخ
- 13) 2 л. 25 стр. *خطبه دویم رماضان*
- 14) 14 л. 21 стр. на ар. яз. Математическое сочинение *Бехауд-дина б. Мухаммедъ б. Хусейнъ ал-Амули* (العاملي), озаглавленное *خلاصة الحساب*. Начало: *نحمدك يا من لا يحيط الخ*
- 15) 46 л. 21 стр. Комментарій *Газанфаръ б. Джамфаръ ал-Хусейни* (غضنفر بن جعفر الحسینی) на *قصیده برده*, соч. *Шараф-уд-дина б. Саидъ ал-Бусири* (شيخ المشايخ) (شرف الدين ابو عبدالله محمد بن سعيد البوصري). Начало:
موزون ترین کلامی که از کان بیت المعموری الخ

Кромѣ приведенныхъ статей въ этотъ сборникъ включено еще нѣсколько отрывковъ безъ начала и конца. Почти всѣ статьи написаны та'ликомъ, но разными почерками.

II. АРАБСКІЯ РУКОПИСИ.

№ 70, 17×7. 185 л. 7 стр.

مختصر الوقایة

Юридическое сочинение *Обейд-Уллаха б. Масзудъ б. Тадж-ун-шаріатъ*. Дата рукописи 1283 (1866—7) годъ.

№ 71, 19×11. 285 л. 21—23 стр.

هدایة فی الفروع

Второй томъ извѣстнаго юридическаго сочинения *Бурхан-уд-дина ал-Маргинани*, ум. 593 (1196), начинающій съ *كتاب البیوع*. Рукопись безъ даты, новѣйшаго происхожденія. Почеркъ—плохой несталикъ.

№ 72, 18×8. 145 л. 17 стр.

Сочинение по логикѣ *Абд-ул-Хакима б. Шамс-уд-динъ*, составленное въ 1053 (1643—4) году—л. 145а. Начало: *اجلی منطق افصح به لسان الفصح الخ*. Это сочинение извѣстно въ средней Азіи подъ именемъ Муалла Абд-ул-Хакимъ. Переписано въ Маргеланѣ въ 1235 (1819—20) году. Почеркъ—плохой несталикъ.

№ 73, 18×8. 138 л. по 15 стр.+187 л. по 17 стр.

عقاید النسفی а)

Сочинение *Наджм-уд-дина Омаръ ан-Насафи* ум. 792 (1390). Начало: *الحمد لله المتوحد بجلال ذاته وكمال صفاته الخ*

III. ТЮРКСКІЯ РУКОПИСИ.

№ 77, 19×10. 193 л. 13 стр.

جامع المسائل

Богослово-юридическое сочиненіе *Мухаммедъ-Шерифа Бухари*, содержащее объясненія пяти постановленій религіи, обязательныхъ для каждаго мусульманина и изложеніе главнѣйшихъ вопросовъ мусульманскаго законовѣдѣнія; во многихъ мѣстахъ ссылки на ученыхъ и богослововъ ханефитскаго толка. 35 главъ. Начало: اولقى فصل كتاب طهارت بكرمه. Безъ даты, новѣйшаго происхожденія.

№ 78, 23×14. 99 л. 17 стр.

ترجمة مختصر الوفاية

Переводъ части *مختصر الوفاية*, начиная съ *كتاب البيع* до *كتاب الخمر* включительно. Имя переводчика не приведено. Между написанными листами вставлены чистые листы для примѣчаній, которыя мѣстами (по русски) и вписаны. Безъ даты; рукопись новая.

№ 80, 20×15.

Старая, сильно отъ времени пострадавшая рукопись, заключающая въ себѣ слѣдующіе отрывки и сочиненія:

а) Первые 25 листовъ содержатъ различные молитвы, проповѣди, нѣсколько хадисовъ и т. п.; безъ начала.

б) 11 л. 16—18 стр. Разсказъ неизвѣстнаго автора о нѣкоторыхъ эпизодахъ изъ жизни Ходжи Ахмедъ Ясави и разговорахъ его со своими муридами. Начало: *جد و سپاس بيقياس پروردگار غه عدمدين وجودغه کلتوروب اوز بارليقنى بلدوروب ايمان عطا قىليب تورور الخ*

в) 24 л. 15—19 стр. *جمنگيز نامه*

Браткая исторія Чингизъ-хана и его сыновей и внуковъ, преимущественно улуса Джучи. Авторъ этого сочиненія — *Утмынъ-Хаджи*, находившійся въ услуженіи у Ильбарсъ-Бехадуръ-Хана — л. 1^о. Меломъ болгай км бо فقير حقيرا و تميش — حاجى ابن مولانه محمد دوستى حضرت خانان مغفور محذوم يادگار خان خان زاده سى نك خان ذات بنده و ذالارى و قدیم خدمت کارلاريندين ترور اول محمده حضرت سلطان الاعظم والخان المكرم المغفور بعنايت الملك النمان ابو المنصور بل بارس بها تيرخان اطاب الله ثراه وجعل الجنة مشوا خدمه لاربنده بولور ابرديم جون بولار جمنگيزخان نبره لارى بولوب ابردى ومن بوخاندان نك نعمتى برلا فرورده بولوب ابرديم الخ

Начало: *جدنا محدود و ثناء معدود اول پادشاه معبودغه كم عالمى و آدمى بوقدين بار قلدى وعدمدين وجودغه کلتوردى الخ*

г) 42 л. 16 стр. *شجره تراکه*

Исторія хивинскихъ Туркменъ, составленная Абу-л-Гази-Ханомъ, сыномъ Арабъ-Мухаммедъ-Хана, въ 1071 (1660—1) году. Начало: *سپاس و ستایش اول ایکا کا کم اینک هیچ اولی و آخری بوق و یورتی نینک زوالی بوق و آتاسی و آناسی بوق و خاتونی و اوغلی و قبزی و کنکاشا تورغان کشی سى بوق تورور آشی و سونی انداق اولاشتورغوجی بوق تورور الخ*

О составленіи этого сочиненія авторъ говоритъ слѣдующее: (т. е. послѣ предисловія въ 13 стр.)

جمنگيز اولاديندين اورکنجى عرب محمد خان نينک اوغلى ابو الغازی خان ايتاقورور کم کوب ایمکاک لارکورکاندين سونک یا شمیزاوتوز توقوزغه يتکانده تاريخ منک تقى اليک بردا بيلان يلميندا حوارزم ملکتيندا آتاميز تختيندا اولتوروب يورت ايشنکا مشغول بولدوق اول وقتدا ترکانلار مانک قشلاق و ابو الخان و تجن سوى سينک يقاسيدا اولتوروب ابردى لار خوارزم دا اولتورغانلارى هم بزنينک کلورمزين ايشتب قاجب بو ايتلغان اوچ يورتغا بارديلار اندين سونک برنجاسى کوچ برلان و برنجاسى يول برلان اوچ يورتدا برا يولى قالمای بارجاسى خوارزم هم کلدیلار تقى بخشى لارى فوکرو بمانلارى رعيت بولديلار موندین کوب بیل لاراوتى ترکان نينک ملالارى و شيخ لارى و يیک لای مینينک تاريخ فى بخشى بيلورم فى ايشتب تورورلار تقى برکون بارجالارى کليب عرض قیلديلار کم بزنينک . . . نردا اوغوز نامه کوب تورور اما هیچ بخشى سى يوق بارجاسى غلط و بر بسى بر بسنه موافق ابرماس هر قابسى سى بر تورولک و بردرست اعتبار قيلغودک تاريخ بولسه ابردى بخشى بولور ابردى تيب اوتون قيلديلار ايرسا انلارينک اوتون لارنى قبول قيلديک اينک اوجون کم بوکتابنى ايتقاندین اون بى بیل ايلکارى بارجا ترکانلار بزکا ياغى بولوب ايرديلار الخ

بوکتاب غه *شجره تراکه* تيب آت قويدوق الخ 2^а л. даъне тамъ-же сказано, что настоящее сочиненіе написано въ 1071 году. Въ концѣ, л. 42^а сказано, что: *تاريخ مينک تقى يتميش بردا خوارزم ملکتيندا تحرير تابدی تحت کتاب بلمدى*

Изъ этихъ послѣднихъ словъ явствуетъ, что настоящая рукопись переписана въ 1071 году, т. е. современна составленію самого сочиненія; принимая во вниманіе это послѣднее обстоятельство, а также и то, что исторія Туркменъ Абу-л-

Газп Хана, извѣстнаго автора *شجرہ ترکی*, очень рѣдкое и мало извѣстное сочиненіе, настоящая рукопись представляет въ историческомъ отношеніи большой интересъ. Последніе семь листовъ этой рукописи, сильно истрепанные, содержатъ нѣсколько молитвъ, хадисовъ и одну *حکمت خواجہ*. Судя по внѣшнему виду весьма возможно, что рукопись дѣйствительно 1071 года, такъ какъ и старый, заплатаанный кожаный переплетъ, почернѣвшіе отъ времени края листовъ, желтизна бумаги и почеркъ—плохой насхъ—безусловно говорятъ въ пользу ея древности.

№ 82, 24×14. 171 л. 10 стр.

غزلیات امیر علی شیر نوائی

Газели эмира Али Ширъ Неван. Стихотворенія расположены въ порядкѣ конечныхъ буквъ, за исключеніемъ л. 157 до л. 171 содержащихъ мелкія стихотворенія. Копія 1299 (1881—2) года.

№ 83, 16×10. 217 л. 13 стр.

حکم خواجہ احمد بسوی

Стихотворенія религіозно-правственнаго содержанія (*حکم*) *Ходжи Ахмедъ Ясави*. Начало:

بسم الله ديب بيان الای حکمت ایب

طاب لارکا در کوهر ساچتیم منا

ریاضت نی قتیغ تارتیب فانلار یوتوب

من دفتری سانی (sic) سوزین آچтیم منا الخ

Это сочиненіе издано въ Казани въ 1305 (1887) году подъ заглавіемъ: *حکم حضرت سلطان العارفین خواجہ احمد بن*

ابراهيم بن محمود بن افتخار بسوی - ایکنچی مرتبه - قازان - 1300.
Рукопись новая; безъ даты.

№ 84, 15×10. 50 л. 13 стр.

دیوان محدودمقلی

Диванъ *Махдум-кули*; начало—недостаетъ 1 листа—и конецъ утраченъ. Первые слова:

دانش چقدری التمش اطلی کورد بلار ° ° مجد ديب باری قرشو یورد بلار
ساغلیق سلامت بیریر سورд بلار ° ° دورمانک اولی جایه یورکن دید بلار

Всѣхъ стихотвореній приведено 65 (первое безъ начала) на л. 1 до 44, отдѣленныхъ другъ отъ друга словами *وله ايضا*; въ концѣ-же, нѣсколько стихотвореній вписано подъ отдѣльными заглавіями: л. 44⁶ — *کفتار سیدی خواجہ* —

— л. 46⁶ — *کفتار شاه بندہ یو نورور* —

— *غزل بلبل* — л. 49^a — *غزل بیکه (?)* — л. 47⁶ —

— л. 49⁶ — *غزل کل فروز* — послѣднее не окончено.

Безъ даты, но по внѣшнему виду рукопись довольно старая.

№ 85, 32×17. 39 л. 23 стр. въ 4 столбца.

دیوان حافظ شیرازی а)

Диванъ *Хафиза* ÷ 792 (1390). Содержитъ газели въ алфавитномъ порядкѣ отъ *ا* до *م*. Въ томъ-же томѣ

б) *خيرت الارار* 30×15. 47 л. 23 стр. въ 4 столбца.

Сочиненіе *Низам-уд-дина Али-Ширъ Невай* ÷ 906 (1500), написанное въ 888 (1483—4) году, составляющее первую часть его т. н. *خمسه*. См. Эмиръ-Низам-эд-динъ-Али-Ширъ и т. д. М. Никитскаго. Спб. 1856. Дата—1265 (1848—49) г. Въ томъ-же томѣ написанный красивымъ таликомъ рукою Муаллы Сарымсакъ Хоканди—

в) دیوان نوائی 27×17. 141 л. 17 стр.

одинъ изъ четырехъ турецкихъ дивановъ *Али-Шира Неван*, начинающийся словами:

زهى حسنوك ظهوري دين قوشوب هرکيمکا پر سودا
بوسودالار ييله کونين بازارى دا يوز غوغا الخ
Переписанъ въ 1249 (1833—4) году.

№ 86, 25×13. 294 л. 23 стр.

خمسة امير على شير نوائی

Эмира Али-Ширъ Неван, состоящее изъ слѣдующихъ пяти поэмъ:

- 1) خيرت الابرار — л. 1 до л. 44.
- 2) لبلى ومجنون — л. 45 до л. 85.
- 3) فرهاد وشيرين — л. 86 до л. 150.
- 4) (سبعة سياره sic, вместо) بهرام — л. 151 до л. 206.
- 5) اسکندر نامه — л. 208 до л. 294.

Дата рукописи — 1263 (1247) г. Почеркъ — плохой нестал'ликъ.

№ 82, 26×13. 218 л. 15 стр.

а) ترجمة الاخلاق

Переводъ этического сочиненія *Хусейна Ва'изъ Кашифи* ÷ 910 (1504—5) (см. № 54). сдѣланный въ 1275 (1858), году по повѣленію хивинскаго хана нѣкимъ *Мухаммедъ Ризи Миразъ*, по прозванію *ал-Агахи*, л. 26. بوکتاب فی (اخلاق محسنی ت. е. مطالعه قیامگوچی فرخنده اخلاق دانشمند لارینک خورشید اشراق ضمیرلاری غه روشن و . . . بولسونکیم حضرت خلیفة الرجاء ظل السبحان خوارزمшаہ

معدلت دستکام رفیع مکان مکرمت نشان ابوالمظفر والمنصور
ابوالفتح سید محمد بهادرخان مد الله تعالی ظلال معدلتہ علی مفارق
اهل الايمان اوزى نینک همايون جلوسى نینک قورتونچى ییلی کیم
قوى ییلی سنه مینک ایکی یوز یتیش بیش ابردی بوقیر خقیر
محمد رضا میراب المتخلص بالاکهی غفرالله ذنوبه غه شفقت ومرحمت
یوزیدن یوزردی کیم بوکتاب فی ترک تیلی یيله ترجمه قيل . . .
ومونکا ترجمة الاخلاق آت قويدیم

Раздѣлено все сочиненіе на сорокъ главъ. Начало: حضرت
پادشاه الاطلاق عزت کلمته وجلت عظمتہ الخ

Переписана эта рукопись въ годъ составленія (л. 267⁶).
рукою хатиба главой мечети Муаллы Бабабжана, по прозванію
ас-Сенай, сына Худай-бирди. Въ концѣ сочиненія прибавлено
отъ имени переписчика обращеніе въ стихахъ (32 двустипшія)
къ читателю, начинающіеся:

ای باقوغوچی بوصحابف اوزره باشند ایاقی لطایف اوزره
هر نکته چو دری شاهوارى کویاکه جهانده لاله زاری الخ
и кончающіеся стихами:

کیم کورسه دعاده یاد قیاسون روحیم بونفس ده شاد قیاسون
سن هم آنکا لطف ایلان کرم قيل کونين آرا اسرو محترم قيل
هم اوشبو غه ثنائی غه خدايا ایتکیل ایکی کون آرا عطایا

Въ этомъ-же томѣ находятся еще слѣдующія сочиненія:

б) کتاب حج المؤمنین (перс.)

23 л. 15 стр., сочиненіе о хаджѣ, заключающее въ себѣ
историческое и топографическое описаніе Мекки, хадисы,
относящіеся до нея и затѣмъ объясненіе значенія хаджа и
правилъ, которыя обязанъ соблюдать каждый правовѣрный
при совершеніи его. Этотъ трактатъ является переводомъ

писалы *Хасана Басри*—л. 1, составленный *Муллою Абду-ул-Вахидъ*, сыномъ *Муллы Керимъ Бухари*. Трактатъ этотъ раздѣленъ на три отрывка; первый изъ нихъ начинается словами: الحمد لله رب العالمين . . . اما بدانکه این رساله است

در بیان فضائل مکّه مبارکه مترجم از رساله شیخ حسن بصری قدس سره وحق سبحانه وتعالی در قرآن مجید خود ذکر مکّه معظمه فرموده الخ

Дата первого отрывка 1279 (1862—3) г., послѣдніе безъ даты. в) 15 л. Персидскія и тюркскія стихотворенія (каспды, мухам-масы, газели), различныхъ поэтовъ: какъ-то: محمود, همدم, مجود, قصیده سلطان اوبس, названное въ заглавіи. л. 7—л. 14, начинающееся:

برکون ایدی اول رسول کونین
اول صاحب اوج قابه قوسین
باقیب دیدی اول رفیق غار
اوز آغزیдин آیدی چهاربار
سزلارکا برای باری لباس
آلابمه قوتونک لار اسرو پاس
سلطان اوبسکا баринк лар
هرنه دسه خدمتینی قیلнк лар
п кончающеся стихами:

يارب کرم ايت آلا رغه بيمد
غم کورماسون اصل نسل اجد
احمد کنهيني ايله مغفور
اولاديني قبل هر ايشده مقبول
جدينک کا دعا قيايب بو خلص
امت قويوب اوزينکا نخاص
قيلديکه بو حکايتي تمام اول
سوز حقيده داغي اهتمام اول
هرکيم اشتيب او قوسه آني
قيلسون . . . حقيمه دعائي
يارب او قوغاني ايله بي غم
داغي او قوتوب اشتکانني هم

خواب نامه

39 л. 15 стр. сочинение *Mirza-Zia-ud-din* (میرضیا الدین), какъ названъ авторъ на л. 39; раздѣлено оно на 53 главы,

въ которыхъ объяснены значенія виденныхъ во снѣ предме- товъ. Начало: جد بيمد و ثنای بيمدد اول قدر تلويغ خدای تبارک
تعالی غه کيم برامريده اون سکنز مينک عالمی يراندي الخ
Переписано въ 1279 (1862—3) году.

یتی کشور

299 л. 15. стр. Сочинение суфическаго содержания, представ- ляющее изъ себя переводъ персидскаго هفت کشور, составлен- ный хатибомъ Муллою Баба, сыномъ Муллы Худай-бирди, по прозванію Сенаи — л. 13^a ملا بابا ولد ملا 13^a
خطیب مسجد جامع بانچه ملا بابا ولد ملا 13^a
خدای يردی بيک المتخلص بالثنائي
по повелѣнію Мухаммедъ-джанъ- бика, тамъ-же, и преподнесенный хану Сейидъ Мухаммедъ Бехадуръ. Сочинение это, какъ говоритъ авторъ л. 14^a представляет изъ себя собственно не переводъ, а сокращеніе вышеупомянутаго сочиненія, украшенное разсказами изъ جميع نوارخ (sic), и соответствующими стихами; дѣлитъ онъ свое сочинение на семь отдѣловъ — منزل:

- 1) منزل اول انسان کامل فی تائيد احو و ييلماک و آينک فايده و نتيجه سی
- 2) ايکی لانیچی منزل صفت آداب و اهل طلب نينک مرتبه سی تا پماقی
- 3) اوچلانچی منزل صفت تواضع و آينک خصلتی
- 4) نورتلانیچی منزل صفت حلم و آينک بهره سی
- 5) بیشلانچی منزل صفت صلاح و آينک فوایدی
- 6) الیقیلانیچی منزل صفت قول و فعل و صدق
- 7) یتی لانیچی منزل صفت افعال حمیده

Дата—1279 г. Всѣ находящіяся въ этомъ томѣ сочиненія написаны таѣликомъ рукою автора послѣдняго сочиненія Муллы Бабаджана.

№ 81. 25 × 20. 184 страницы.

Сборникъ официальныхъ бумагъ на маньчжурскомъ языкѣ съ тюркскимъ (восточно-тюркестанскій діалектъ) переводомъ,

писанныхъ отъ имени управителей различныхъ мѣстностей, какъ Тарбагатай, Ташкурганъ и др. къ своимъ подчиненнымъ, по поводу разныхъ уголовныхъ и гражданскихъ дѣлъ—доставки преступниковъ, слѣдствій, приведенія въ исполненіе рѣшеній и т. п. Всѣ документы относятся къ 1852 году отъ 2-ой до 12-ой луны; въ тюркскомъ текстѣ этотъ годъ обозначенъ *شن فونك ینك ایکنجی ینلی*, въ маньчжурскомъ же—2-мъ годомъ правленія губца элѣнгэ (кит. сян-фынь); въ концѣ каждой бумаги красный ярлычекъ съ маньчжурскою надписью „туваха“ т. е. просмотрѣлъ, видѣлъ. Писаны бумаги двумя руками и почерками—маньчжурскимъ и калмыцкимъ.

Отдѣльныя бумаги скрѣплены печатами на маньчжурскомъ языкѣ (чжуань—особый почеркъ, соответствующій древне-китайскому, употребляемый только на печатахъ.); переводъ же безъ печатей. Всѣ эти документы на мягкой китайской бумагѣ; почеркъ переводовъ очень плохъ и неразборчивъ, маньчжурскій же написанъ очень тщательно. На рукописи надпись: взято отъ г. Бородина 17 Октября 1871 г. въ г. Вѣрномъ.

№ 79, 21×13. 403 л. 17 стр.

انتخاب التواريخ

Исторія Бухары и Кокандскаго ханства, составленная *Хаджи Мухаммедъ Хакимъ-Ханъ-Тюра*, сыномъ шейх-у-л-ислама при Омаръ-Ханѣ *Сейидъ Маасуль-Хана* (потомка извѣстнаго въ средней Азій Махдумъ-Азама)—см. Краткая исторія Кокандскаго Ханства, В. Наливкина, Казань, 1886, стр. I—II; біографическія свѣдѣнія про автора, изгнаннаго при Мадали-Ханѣ въ Россію, тамъ-же, стр. 122—125. Это объемистое историческое сочиненіе, мало извѣстное ориенталистамъ и мало распространенное въ средней Азій,—списки его очень рѣдки—представляетъ въ историческомъ отношеніи большой интересъ въ виду того что авторъ, въ особенности

для новѣйшей исторіи средне-азійскихъ ханствъ, является очевидцомъ или-же участникомъ описываемыхъ имъ событій или-же говоритъ со словъ лицъ близко стоявшихъ и принимавшихъ участіе въ ходѣ историческихъ событій въ средней Азій.

Сочиненіе это, называемое также *منتخب التواريخ* было, какъ говорятъ, написано первоначально по персидски и затѣмъ уже переведено на тюркскій языкъ; обнимаетъ оно въ сокращенномъ видѣ часть донсламской исторіи—пророки и повелители древняго Ирана—краткую исторію мусульманскихъ династій въ средней и западной Азій и затѣмъ, начиная съ Мангытовъ, подробное описаніе событій за послѣднее пятидесятилѣтіе кончая восшествіемъ на престолъ Ширъ-Али-Хана въ 1258 (1842) году и смертью Аталыкъ-Хана въ 1259 году.

Начинается это сочиненіе словами: *الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على رسوله محمد وآله واصحابه اجمعين اذنا بوفيق حقير محنت باديه سيده سرکشته و مشقت زاويه سيده کمکشته اولغان بعنى حاجى محمد حکيم خان ولا سيد معصوم خان که اولاد حضرت مخدوم اعظم دور زبان شکسته بيان ييله او شيو کتاب تاريخه شروع قیلا دورکیم حضرت آدم عليه السلام زمانيدین تا آخر زمان غچه وقایع که کتب توارخ لارده مذکور دور انتخاب قیلايب مختصر قیلاغای تا کیم اشتکوجی لارغه ملالت کیلامکای بنا بر عدم استعداد قات بضاعت بر سبیل ابجازو اختصار تصنیف قیلامدی واوشيو کتاب غه انتخاب التواريخ آت قویولای وبو منتختنی بیش باب و اون ایکی طایفه بیلان ابراد قیلامدی وبالله توفیق الخ*

Раздѣлено это сочиненіе, какъ видно изъ приведеннаго предисловія на пять главъ и двѣнадцать подотдѣловъ (*طایفه*), которые распределены и озаглавлены слѣдующимъ образомъ:

باب اول تاريخ وسير مشاهير انبياء عليهم السلام واوصياهم — 1.
ابوالبشر آدم عليه السلام دين تاخير البشر حضرت محمد مصطفى
صلى عليه وسلم غصه ظهور غه كيليب دور بيان قيلاد دور
ايكمچي باب ذكر ملوك فارس كه حضرت خاتم النبیین (sic) دن 9.
ايكاري او تكان تا اخير خلافت امير المؤمنين علي كرم الله وجهه ابردي

Эта глава раздѣлена на 4 فصل; въ 1-мъ изъ нихъ гово-
рится о древне-иранскихъ царяхъ до Афросиаба, во 2-мъ — о
династїи Кейанидовъ, въ 3-мъ — о Ахеменидахъ, и въ 4-мъ
о Сассанидахъ.

اوچنجي باب اشارت ملوك خطاي وفرنك
تورتنجي باب ذكر احوال خلفاء راشدين رضوان الله
عليهم اجمعين كه حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم دين
كبين واقع بولغان عالم صورتده خلافت قيليپ ابرديلار

Эта глава раздѣляется на 3 طايغه, изъ коихъ 1-ая
заключаетъ въ себѣ исторію четырехъ первыхъ Халифовъ,
2-ая — исторію Омайядовъ, 3-я — исторію Аббасидовъ.

بيشنجي باب تواريخ سلاطين ايتور عهد خلافتي — 33.
عباس دن تا بولوقتغجه سلطنت قيلمديلار و بولجامه اون ايكي
طايغه دورلار

Эти двѣнадцать طايغه обнимаютъ исторію слѣдующихъ
династїй.

- 1) л. 33⁶ — Соффаридовъ.
- 2) л. 34^a — Саманидовъ.
- 3) л. 36^a — Буидовъ.
- 4) л. 36⁶ — Газневидовъ.
- 5) л. 38^a — Сельджукъовъ.
- 6) л. 39^a — Хорезмшаховъ.
- 7) л. 45^a — Чингизъ-хана и его потомковъ.
- 8) л. 52⁶ — Тимура и Тимуридовъ (طايغه تيموريان).

بومقاله شيباني خان نى هري ولايتى نى بيله تمامى خراسان نى — 72.
مسخر قيلغانى نينك بياني و سلطان حسين ميرزاني اولاددين انتقال قيلغانى

- 9) л. 79⁶ — Бабура и его потомковъ.
- 10) л. 100⁶ — Шейбанидовъ.
- 11) л. 111^a — Аштарханидовъ.
- 12) л. 131⁶ — Мангытовъ; начиная отсюда прекращается дѣ-
ление на طايغه и авторъ приступаетъ къ подробному изло-
женію новѣйшей исторіи Бухарскаго и Кокандскаго ханствъ.

Главнѣйшія заглавія въ этой части книги слѣдующія.

- 138⁶ — داستان شاه مرادى والنعمى خدايار
- 139⁶ — داستان بابا پروانه جى
- 146^a — داستان شاه مرادى والنعمى خجند غه لشكر تارتىب الخ
- 146⁶ — داستان امير حيدر پادشاه حصار غه عزيمت قيلغانى
- 167^a — ذكر امير حيدر پادشاهى وفاتينى بيانده اصحاب تواريخ —
انداغ روايت قيليپ دور لار كم الخ
- 169⁶ — داستان عمر خان كرمينه موضعى دين بخارا غه قاچيب كركانى
- 171⁶ — ذكر واقعه غزات محمد على خان غازى خطاي برله محاربه —
قيليپ مظفر منصور بولغانى
- 174^a — داستان امير نصر الله جراقجى اوستيغه لشكر تارتىب كيلكانى
- 183^a — 197^a — Разсказъ о войнахъ Достъ-Мухаммедъ-
Хана съ Бухарой.
- 197^a — داستان شهزاده اكبر خان و سلطان احمد خان بخارا دين —
شهر سبز غه و شهر سبز دين كا بل غه قاچيب كيلكانى لارى بياني
- 200⁶ — داستان محمد على خان برله امير نصر الله خان بر برلاريغه —
عداوت قيلغانى لارى
- 203^a و 6⁶ — داستان دانيال اتاليقنى وفات قيلغانى وانى اورنيغه —
خواجه قلى پروانه جى حكومت پسندیده اولتوركاني —
انداغ روايت ايتور لار كيم الخ

Далѣе до л. 229 слѣдуетъ исторія трехъ походовъ Эмира Наср-Уллы въ Кокандъ, овладѣнія Кокандскимъ ханствомъ Ширъ-Али-Хана, и похода Эмира Наср-Уллы въ Ходжентъ. На л. 229^a почему то сказано, что تمت الكتاب بعون الملك الوهاب; съ слѣдующей-же страницы начинается исторія Кокандскаго Ханства подъ династією Мингъ, обнимающая правленіе Нарбуты-бія, Алимъ-хана, Омаръ-хана, Мадали-хана и начало правленія Ширъ-Али-хана.

л. 230^a до л. 250⁶ — Родословная династіи Мингъ и исторія Нарбуты-бія.

л. 250⁶ — л. 283⁶ — Исторія правленія и войны Эмира Алимъ-хана.

л. 284^a — л. 314⁶ Исторія Омаръ-хана.

Начиная съ 314 л. слѣдуетъ исторія заключеній автора, изгнаннаго Мадали-ханомъ, его странствованій и исторія Мадали-хана. Отдѣльные рассказы озаглавлены слѣдующимъ образомъ:

л. 314⁶ — مصنف کتاب یعنی فقیرنی حبس غم گرفتار بولغانینی بیانی

л. 316^a — بومقدمده محمد حکیم خان یعنی مصنف کتاب نینک نجات
تایب مسافرت غم ارادت قیلغانینی نینک بیانیده

л. 319^a — بومقوله جناب سیادت پناه والادرجه جها نکیرخواج نینک

بیان احوالی ومحمد علی خان حبسیدین قاجیب کاشغرولایتینی مستخر قیلغانینی

л. 323⁶ — بومقوله جها نکیرتوره نی کاشغرولایتیدین خطای امرالاری
سعی بیله معزول بولغانینی

л. 325^a — بومقوله محمد علی خان امیرحیدر بیлан آشنا لبق طرحینی
اراغه سالغانینی

л. 326^a — بومقوله فقیرحقیرنی مکة معظمه احرام باغلغانینی واول یوله
غرب لبیق دیاربیده کورکان سرکشته سی بیانی

л. 338⁶ — بومقوله فقیرنی اشترخان ولایتغه барغانینی

л. 342^a — واقع فقیرنی فرنکی قیزباعشی دین وزیر بند یغه نوشکانینی

л. 348⁶ — بومقوله فقیرنی دریا شورغه اراده قیلغانینی

л. 353⁶ — بومقوله مصر ولایتیغه داخل بولوب اندین کیمه بیله مقصد

یوز قویغانینی واول اراده واقع بولغان سرگذشته لاریانی

л. 362⁶ — و بو غربت بادیه سینی سرکشته سی نی مصرولایتیده بریل

استقامت قیلغانینی وانه محمد علی پادشاه برلان صحبت قیلغانینی

л. 373⁶ — بومقوله شام ولایتیدین بیابان بی پایان برله بغدادغه
عزیمت ایтکانینی

л. 380⁶ — بومقوله فقیرنی رشد ولایتінде رفیقларبرله مجلس قیلغانینی

وانده برخاقون صالحه برله بنابر سیمی صحبت فوتکانینی

فقیرایران پادشاهینی یعنی فتح علی شاه قاجарغه ملاقات قیلغانینی — л. 382^a

л. 385^a — بومقوله مشهد مقدسغه داخل بولوب نیجه کون анде

مریض اوزره یاتقانی وانдин متوجه ولایت ماوراءالنهربولغانینی

л. 392^a — بومقوله خوفند امرالاری دوباره قراتیکن اوزه سیغه
لشکر تارتغانینی

л. 393^a — بومقوله محمد علی خانینی دبзخ اوزه سیغه وانه پشاگردیکن

موضعغه قورغان سالغانینی وجه امرالарینی اعراض قیلیب
خوفندغه یانغانینی

л. 394^a — بومقدمه محمد علی خانینی قوشون ایلاب خجند اوزه سیغه

وانдин شکست تافیб خوفندغه یانغانینی

л. 399^a — بومقدمه شیرعلی خانینی سربرسلطنتغه اولتورغانینی

Закачивается сочинение рассказомъ о походѣ Ширъ-Али-Хана на Ташкентъ, и смертью Аталыхъ-Хана въ 1259 году. Переписана настоящая рукопись въ 1295 (1878) году, плохимъ средне-азиатскимъ та'ликомъ.

СПИСОКЪ СОЧИНЕНІЙ. (*)

1. СОЧИНЕНІЯ НА ПЕРСИДСКОМЪ ЯЗЫКЪ.

№ 54	اخلاق محسنی
№ 24	اسکندر نامه
№ 35	اقبالنامه جهانگیر
№ 32, 33	اکبر نامه
№ 52	انشا
№ 34	آیین اکبری (کنجامه شاهنشاهی)
№ 55	بهار دانش
№ 67 6	بوستان سعدی
№ 24	* تاریخ غازی
№ 25	تاریخ ابوالخیر خانی
№ 38	تاریخ دلکشای شمشیر خانی
№ 45, 65 a	تاریخ راقم - تاریخ نامه راقم - تاریخ چه میرسید شریف راقم
№ 47	* تاریخ عباس شاهی
№ 1, 2	تاریخ طبری
№ 1, 2	تاریخ نامه پسر جریر (تاریخ طبری)
№ 20	* تاریخ تیموری
№ 20	تاریخ حبیب السیر
№ 14 6	تاریخ امیر بزرگ و خقان اعظم امیر تیمور کورکان
№ 9 a	تاریخ بیہق
№ 20	* تاریخ شاهرخی
№ 20	تاریخ فرخ شاهی
№ 6	تاریخ و صاف

(*) (Сочинения, отмеченныя звездочкой, не входятъ въ составъ коллекціи рукописей Туркестанской публичной бібліотеки.)

№ 20	* تاریخ جهانگیر
№ 3	تاریخ نرشی
№ 20	تمام التواریخ
№ 6	تجزیة الامصار وترجمة الاعصار (تاریخ و صاف)
№ 20	* تحفة الاسامی
№ 46	تحفة الخانی
№ 20	* تذكرة الاحباب
№ 39, 40, 41 a	تذكرة مقیم خانی
№ 5	تذكرة اولیاء
№ 20	* تذكرة دولت شاهی
№ 51	تذكرة الشعرا
№ 4	ترجمة کتاب سیرت پیغامبر
№ 56	ترغیب الصلوة
№ 21	تزوك تیموری
№ 59	تكمیل لایمان وتقویة لایقان
№ 18, 19, 20	تیمور نامه
№ 20	* جامع الاعظم
№ 10	جامع التاریخ
№ 60	چهار کتاب
№ 48	جذب القلوب الى ديار المحبوب
№ 69, 13	حطبة دویم رمضان
№ 36	خلاصة التواریخ
№ 69, 9	خلاصة التنزیل
№ 50 6, B.	خواب نامه
№ 8	درج الدر و درج الفرر فی میلاد سید البشر
№ 66	دیوان جامی

№ 68	ديوان ميرزا بيدل
№ 20	* روضة الصفا
№ 69, 2	رسالة صغرى در علم منطق
№ 47	زينت تاريخها
№ 50, A	سال نامه
№ 53	سراج الملوك في العدل والسلوك
№ 4	سيرت پيغمبر (ترجمه)
№ 23	شيباني نامه
№ 75 r. 76 r.	صرف بهائي
№ 31	طبقات اكبر شاهي
№ 31	طبقات اكبرى
№ 11	طبقات محمود شاهي
№ 12, 13, 16, 17 6, 20	ظفر نامه
№ 28, 29	عبدالله نامه
№ 42, 43, 44	عبيدالله نامه
№ 69, 1	عقايد محمد بن احمد البخاري
№ 69, 10	قواعد ملازاده
№ 69, 15	* قصيده برد
№ 3, 26, 27, 41 a	كتاب ملازاده
№ 58	* كتاب فصوص الحكم
№ 82 6	كتاب حج المؤمنين
№ 61	كشف المحجوب
№ 65 6	كشف الرموز
№ 67 a	كاستان سعدى
№ 3	كلشن الملوك
№ 34	كنهنامه شاهنشاهي

№ 41 B	لب التواريخ
№ 42, 43, 44,	مجموعه مير محمد امين بخاري (عبيدالله نامه)
№ 20	* مجالس النفايس
№ 50	مجمع الغرائب
№ 62	مراد العارفين
№ 65 a	مسلك العارفين
№ 63	مسالك المتقين
№ 57	مفتاح الجنان
№ 14 a, 15 a, 16 a, 17 a,	مقدمه ظفر نامه
№ 38	منتخب التواريخ
№ 9 6	نسب نامه منكاليه
№ 9 6	نسب نامه تاج الدين على بن خواجه فخر الدين منكل
№ 15	* نسخ جهان آرا
№ 7	نظام التواريخ
№ 58	نقد النصوص في شرح نقش الفصوص
№ 22	نكارستان
№ 64	هدايت نامه
№ 49	هفت اقليم

II. СОЧИНЕНИЯ НА АРАБСКОМЪ ЯЗЫКѢ.

№ 69, 4	حاشية طهاوى
№ 74 a	حاشية
№ 69, 14	خلاصة الحساب
№ 73 6	شرح تحفة الوفاية
№ 74 6	شرح ملا عبد الحكيم
№ 76 a	الصرف

№ 69 B	ضرب المسائل
№ 73 a	عقاید النسفی
№ 75 B, 76 B	العوامل المائة الجرجانية
№ 75 a	ققه كبدانی
№ 75 B, 76 a	الكافية في المنحو
№ 69, 71, 70	مختصر الوفاة
№ 71	هداية في الفروع

III. СОЧИНЕНИЯ НА ТЮРКСКОМЪ ЯЗЫКЪ.

№ 86	اسكندر نامه
№ 79	انتخاب التواريخ (منتخب التواريخ)
№ 86	بهرام (سبعة سياره)
№ 82 a	ترجمة اخلاق
№ 78	ترجمة مختصر الوفاة
№ 77	جامع المسائل
№ 80 B	جینکینر نامه
№ 83	حكم خواجه اجد يسوي
№ 86	خمسة امير على شير نوائي
№ 85 B, 86	خيرت الابرار
№ 82, 2	خواب نامه
№ 84	ديوان محدومقلى
№ 85 B	ديوان نوائي
№ 80, 2	شجرة تراكه
№ 87	غزليات امير على شير نوائي
№ 86	فرهاد وشيرين

№ 82	قصيدة سلطان اويس
№ 86	لبلى ومجنون
№ 79	منتخب التواريخ (انتخاب التواريخ)
№ 82, 1	بنى كشور

СПИСОКЪ АВТОРОВЪ.

№ 75, 76	ابن حاجب
№ 69	ابن عباد
№ 4	ابن مجلى
№ 58	ابن العربي (محي الدين)
№ 80	ابو الغازي خان
№ 3	ابو بكر محمد بن جعفر بن ذكريا
№ 50	ابو الحكيم ترمزي (خواجه)
№ 9	ابو الحسن علي بن الامام شمس الاسلام ابو القاسم زيد
№ 25	ابو الحق
№ 83, 80	اجد يسوي (خواجه)
№ 26	اجد بن محمود (معين الفقرا)
№ 8	اصيل الدين الحسيني
№ 62, 63	الله يار بن الله قلى
	الاكهي انظر محمد رضا ميراب
№ 24	امير عبد الله
№ 82, 85, 86, 87	امير على شير نوائي
№ 49	امين احمد رازي
№ 80	اوتميش حاجي
№ 82	ملا بابا جان بن ملا خداي بيردي الثنائي

№ 71	بخشي انظر نظام الدين
№ 1	برهان الدين المرغنائي
№ 69	البلخي انظر سلطان محمد
№ 75, 76	البلعمي (ابو علي محمد بن محمد)
№ 68	بها الدين بن محمد بن حسين العاملي
№ 7	ملا بها الدين
№ 11	بيدل (ميرزا)
№ 28	البوصري انظر شرف الدين بن سعيد
№ 38	بيضاوي
№ 66	الترك انظر سيف الدين
№ 79	تمدهي (عبد الكريم بن محمد)
№ 82, 85	تمش بن مير محمد بخاري
№ 82	توكل بن تولك الحسيني
№ 47	الثنائي انظر ملا بابا جان
№ 51	جامي
№ 34	الجلابي انظر علي بن عثمان
№ 34	حاجي محمد حكيم خان توره
№ 34	حافظ شيرازي
№ 34	حسن بصرى
№ 34	حسين علي
№ 34	الحسيني انظر توكل بن تولك
№ 34	الحسيني انظر غمضفر بن جعفر
№ 34	الحسيني انظر اصميل الدين
№ 34	الحجويري انظر علي بن عثمان
№ 34	دولتشاه
№ 34	الاهلوي انظر سيف الدين
№ 34	رائي منشي

№ 45	راقم (ميرسيد شريف)
№ 18, 19	رموز (ميرزا)
№ 67	سعدى
№ 69	سيد شريف
№ 69	السحاوندي (محمد بن عبدالرشيد)
№ 50	سلطان محمد بن درويش محمد المفتي البلخي
№ 59	سيف الدين الترك الاهلوي
№ 69	شيخ يعقوب
№ 69	شرف الدين بن سعيد البوصري
№ 1	طبري (ابو جعفر محمد بن جرير)
№ 9	طوسي (نصير الدين)
№ 69	عبدالحى
№ 72, 74	عبد الحكيم بن شمس الدين
№ 6	عبدالله بن فضل الله شيرازي
№ 48	عبدالحق بن سيف الدين الترك الاهلوي البخاري
№ 65	عبدالحق غجدواني
№ 62	عبدالواحد بن ملا كريم بخاري (ملا)
№ 69, 70	عبيدالله بن مسعود
№ 65	عبيدالله بن عبدالله
№ 32, 34	عطار انظر فريد الدين
№ 61	علاي (ابو الفضل)
№ 12, 14	علي بن عثمان بن ابو علي الجلابي الغزنوي ثم الحجويري
№ 14	علي بندي (مولانا شرف الدين)
№ 55	علي بن جمال الاسلام
№ 69	عنايت الله
№ 69	غضنفر بن جعفر الحسيني
№ 69	غجدواني انظر عبدالحق

- № 10 غلام فخر الدين بن شيخ مصلح الدين بن يحيى بن يعنى
 № 53 الفخرى الطرصوصى (ابو عبد الله مجد)
 № 5 فريد الدين عطار (شيخ)
 № 82 فضولى
 № 3 القبادى (ابو نصر اجد بن مجد بن نصر)
 № 22 القزوينى (اجد بن مجد بن عبد الغفار)
 № 54 الكاشفى (معين الدين حسين بن على)
 № 82 محمد رضا ميراب الاكهى
 № 69 محمد بن اجد البخارى
 № 77 محمد شريف بخارى
 № 3 محمد بن زفر
 № 3 محمد يعقوب بن مجد دانيال بن اتاليق
 № 87 محمد طاهر بن وحيد
 № 39 محمد يوسف منشى بن خواجه بقا
 № 46 محمد وفائى كرمينكى
 № 56 محمد بن اجد بن الزاهد
 № 57 محمد مجير
 № 82 محمود
 № 82 محوى
 № 84 محدومقلى
 № 35 معتمد خان (محمد شريف)
 معين الفقرا انظر اجد بن محمود
 مولوى مقبول اجد صاحب
 مولانا محدومى
 مير ضياء الدين
 مير محمد امين بخارى

- № 64 مير خال الدين كاتب بن مولانا قاضى شاه كوجك الباركندى
 № 73 نجم الدين عمر النسفى
 № 31 نظام الدين اجد هروى بنخشى
 فوائى انظر امير على شير
 النسفى انظر نجم الدين
 همد
 يحيى قزوينى
 الباركندى انظر مير خال الدين

ИСПРАВЛЕНІЯ.

Стр.	Строка.	Напечатано.	Должно быть.
1	1 снизу	Азезмидухтъ	Азермидухтъ
8	10 —	И его окрестностей	и описанію его окрестностей
9	13 —	همی	لهمی
12	1 —	пхъ	ея
16	5 сверху	بيان	بيان
18	2 —	компиляція	компиляцію
18	3 —	составленна	составленная
19	2 —	تزوك	تزوك
24	3 —	Emperog	Emperog
26	4 —	Мукинъ-Ханъ-Беха- дуру	Мукимъ-Ханъ- Бехадур
26	9 снизу	именемъ.	именемъ
31	7 сверху	Абдул-Баххаба	Абдул-Ваххаба
40	6 —	الجورى	الجورى
43	4 снизу	از از	از از
51	2 —	различные	различныя
56	10 —	1247	1847.
62	12 —	بوالجماعه	بوالجماعه

О Г Л А В Л Е Н І Е.

	Стр.
Исторія, №№ 1—47	1
Географія п Космографія №№ 48—50	30
Біографіи поетовъ № 51	34
Инша, № 52	34
Этика и Политика №№ 53—55	35
Религіозно-юридическія сочиненія №№ 56—60	37
Суфизмъ №№ 61—65	40
Поэзія №№ 66—68	44
Смѣсь № 69	45
Арабскія рукописи №№ 70—76	47
Тюркскія рукописи №№ 77—87	50
Списокъ сочиненій	66
Списокъ авторовъ	71